S102 P1 GRATIS NEWS
THE LIBRARY OF CONGRESS
REFERENCE DEPARTMENT
SERIALS DIVISION
WASHINGTON DC 20025

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

PERIODICALS
September 30, 1997

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX.: 773-585-8284 • DRAUGAS@EARTHLINK.NET

Vol. LXXXVII Kaina 50 c. ANTRADIENIS – TUESDAY, RUGSĖJIS – SEPTEMBER 30, 1997 Nr. 189

Lietuvos prezidento rinkimai

Rinkėjų dėmesiui

Vašingtonas, rugsėjo 26 d. (LR ambasada JAV) — Lietuvos diplomatinė tarnyba JAV tęsia rinkėjų, dalyvausiančių būsimuose Lietuvos prezidento rinkimuose, registraciją. Lietuvos piliečiai, kurie laikinai ar nuolat gyvena JAV, gali užsiregistruoti Lietuvos ambasadoje Vašingtone.

Lietuvos piliečiai kviečiami registruotis būsimiems rinkimams ir pranešti apie save šiuos duomenis:

pavardė, vardas;

gimimo data;

gyvenamosios vietos adresas JAV;

Lietuvos piliečio paso numeris;

asmens kodas, įrašytas pase.

Duomenis apie save Lietuvos piliečiai gali pranešti asmeniškai, atvykdami į Lietuvos ambasadą, arba atsiųsti paštu (faksu). Registruojantis paštu (faksu), prašome atsiųsti ir Lietuvos piliečio paso atitinkamų puslapių fotokopijas.

Registruotis nereikia tiems Lietuvos piliečiams, kurie dalyvavo praėjusiuose rinkimuose, jei nepasikeitė jų gyvenamoji vieta, o taip pat tiems, kurie po pastarųjų rinkimų jau atsiuntė duomenis apie save.

Lietuvos piliečiai, kurie atsiųs duomenis apie save, bus įrašyti į rinkėjų sąrašus. Jiems prieš rinkimus bus siunčiami visi balsavimui reikalingi dokumentai.

Lietuvos Respublikos prezidento rinkimai numatomi š.m. gruodžio mėn. antroje pusėje, tikslią rinkimų datą Jungtinėse Valstijose pranešime vėliau.

Lietuvos Respublikos ambasada

Rugsėjo 6 d. Šiluvos atlaidų ir Tautos šventės proga Kauno arkivyskupas Sigitas Tamkevičius aukojo šv. Mišias, kuriose maldoje susikaupę ir tuo pačiu rikiuotėje pasitempę stovėjo Lietuvos kariškiai. Maldininkų tarpe buvo ir Lietuvos Krašto apsaugos ministras Česlovas Stankevičius, LR kariuomenės vadas, generolas-leitenantas Jonas Andriškevičius, Krašto apsaugos viceministras Edmundas Simanaitis, visuomenės veikėjai.

V. Šlepiko nuotr.: Iškilminga karių rikiuotė prie Šv. Mergelės Marijos bazilikos Šiluvoje.

Prasideda Lietuvos prezidento rinkimų „maratonas"

Vilnius, rugsėjo 28 d. (BNS) — Lietuvoje šią savaitę prasideda aktyvioji pasirengimo prezidento rinkimams dalis — ketvirtadienį prasideda oficialus kandidatų iškėlimas.

Lygiai dvi savaites visos to dar nepadariusios Lietuvos politinės jėgos galės oficialiai kelti joms patinkančius kandidatus į prezidento postą. Save galės iškelti ir pavieniai asmenys.

Šiame laikotarpyje laukia bent vienas rinkėjus ir politikus labiausiai dominantis įvykis — prezidento Algirdo Brazausko paskelbimas, ar jis ryšis siekti šio posto dar ir antrai kadencijai. Iki šiol įvairiausias spėliones sukeliantis prezidento tylėjimas bus „sulaužytas" tiesioginėje Lietuvos televizijos laidoje spalio 6-osios vakare.

Visi kiti žinomi realiausi kandidatai į prezidento postą yra paskelbę apie savo apsisprendimą dar gerokai iki oficialiai tam skirto laiko. Tarp jų populiariausi — Vytautas Landsbergis, Valdas Adamkus, Artūras Paulauskas.

Spalio 17 d. visi, siekiantys prezidento posto, turės apie tai raštu pareikšti Vyriausiajai rinkimų komisijai (VRK). Jei kandidatą iškėlė politinė jėga, ji apie tai taip pat pareiškia VRK.

Tris dienas komisija tikrins, ar visi pareiškusieji atitinka Konstitucijoje kandidatams į prezidentus iškeltas sąlygas ir spalio 20 d. paskelbs savo sprendimą. Per tris dienas ji galima bus apskųsti Vilniaus apygardos teismui.

Pati tinkamais kandidatais pripažinusi, arba tai paliudijantį teismo sprendimą gavusi VRK išduos jiems rinkėjų parašų rinkimo lapus. Iki lapkričio 6 d. prezidentu norintys tapti politikai privalės surinkti ne mažiau kaip 20,000 juos remiančių rinkėjų parašų.

Šią sąlygą įvykdžiusieji, lapkričio 21 d., likus lygiai mėnesiui iki prezidento rinkimų pirmojo rato, bus įregistruoti kandidatais į prezidentus. Tada prasidės oficiali prezidento rinkimų agitacija, pasibaigsianti gruodžio 20-ąją — likus parai iki pirmojo rinkimų rato.

*** Sekmadienį ir pirmadienį** LNK televizijos žiniose buvo parodyti reportažai apie ketvirtą kartą nuteistą nusikalstamo pasaulio autoritetą Henriką Daktarą, kuris nepalankiai pasisakė apie kandidatą į Lietuvos prezidentus Artūrą Paulauską ir Seimo Centro frakcijos seniūną Egidijų Bičkauską. A. Paulauskas mano, kad pasisakymas prieš jį televizijoje galėjo būti užsakytas politinių oponentų. Buvęs generalinis prokuroras nesistebi, kad H. Daktaras, kurio kaltintoju teisme buvo jis pats, skeptiškai atsiliepia apie jį būtent prieš prasidedant rinkiminei prezidento kampanijai. A. Paulauskas „supranta norą jį apjuodinti", tačiau nemano, kad tam reikėtų pasitelkti nusikalstamo pasaulio atstovus, jis neatmeta galimybės, kad iki rinkimų datos dar ne vienas nusikaltėlis pasakos apie tai, koks „negeras Paulauskas".

JAV prezidentas raginamas paremti Baltijos narystę NATO

Vilnius, rugsėjo 29 d. (BNS) — Jungtinių Valstijų Kongreso narys Gerald Solomon paragino prezidentą Bill Clinton aiškiai paremti Baltijos valstybių siekį tapti NATO narėmis.

„Pats laikas Jungtinėms Valstijoms pasirodyti vienoms iš pirmaujančių, suteikiant paramą Baltijos narystei NATO. Bailumas nedera su mūsų istorija bei vertybėmis ir kelia grėsmę JAV siekiams Baltijos regione", rašo Kongreso atstovas prezidentui B. Clinton.

Su rugsėjo 23 dieną išsiųstu laišku pirmadienį žurnalistus supažindino Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis.

G. Solomon teigia, kad ruošiamoje pasirašyti JAV ir Baltijos valstybių chartijoje privalo atsispindėti Vašingtono parama Baltijos narystei NATO.

„Ši chartija turėtų remtis ir atspindėti tvirtus Kongreso padarytus paramos pareiškimus. Kongresas ne kartą aiškiai pareiškė, kad Baltijos valstybės labai prisidėtų prie sąjungos tikslų įgyvendinimo šiame regione, kad jos atitinka reikalavimus būsimiems nariams ir turėtų būti pakviestos į NATO kuo anksčiau", primena jis.

Pasak jo, Rusijos siūlomos Baltijos valstybėms saugumo garantijos yra „žadintuvo skambutis" JAV bei NATO vadovybėms ir turėtų tapti dar vienu pretekstu priimti Baltijos valstybes į sąjungą.

Rusijos Dūma pažeidžia tarptautinius įsipareigojimus

Vilnius, rugsėjo 29 d. (BNS) — Rusijos Dūmos rekomendacijas prezidentui Boris Jelcin vilkinti Lietuvos ir Rusijos sienos pažymėjimo sutartį Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis vadina „spektakliu arba jėgų išbandymu".

„Ar tai spektaklis, ar jėgų išbandymas — greitai pamatysim. Ar prezidentas Algirdas Brazauskas vyks į Maskvą pagal iki šiol buvusį susitarimą, ar jo nebekvies", sakė V. Landsbergis pirmadienį spaudos konferencijoje.

Lietuvos prezidento vizitas į Maskvą numatomas spalio pabaigoje. Jo metu planuojama pasirašyti Lietuvos ir Rusijos sienų pažymėjimo sutartį.

Penktadienį (09.26) vėlai vakare priimtu nutarimu Rusijos Dūma pasisakė prieš skubotą Lietuvos ir Rusijos sienų sutarties pasirašymą. Nutarime teigiama, neva tokia sutartimi Rusija „atsisakytų savo teisių į Klaipėdos kraštą".

V. Landsbergio nuomone, Rusijos Dūmos pareikšti teritoriniai reikalavimai pažeidė daugybę Rusijos įsipareigojimų. „Gyvenimas eina savo keliu. Dūma dūmoja labai senoviškai", sakė Seimo pirmininkas. Jo nuomone, minėtieji Dūmos patarimai B. Jelcin pademonstruos Rusiją pasauliui esant agresyvia ir nepastovia kaimyne bei atitolins ją nuo demokratinio pasaulio.

Jis pažymėjo, kad Rusijos valdžioje iki šiol Baltijos valstybės vertinamos kaip praradimas. „Kol šis mentalitetas nepasikeis, turėsime pagrindo rūpintis", sakė V. Landsbergis.

*** Premjeras Gediminas Vagnorius** ir Lietuvos Katalikų Bažnyčios vadovai — Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius ir Vyskupų konferencijos generalinis sekretorius Vilniaus vyskupas Jonas Boruta — pirmadienį aptarė katalikiškų mokyklų finansavimo bei kunigų valstybinio socialinio ir sveikatos draudimo klausimus, pranešė premjero atstovas spaudai. Pokalbio dalyviai numatė būdus Bažnyčios ir valstybės bendradarbiavimui socialinės pagalbos srityje plėtoti, galimybes stiprinti vyskupijų išlaikomų centrų vaidmenį, kuriant parapijose globos ir rūpybos namus.

Algirdas Saudargas — LKDP pirmininkas dar dvejis metus

Vilnius, rugsėjo 29 d. (BNS) — Užsienio reikalų ministras Algirdas Saudargas mano, kad vyriausybinis postas nesutrukdys jam tinkamai vadovauti krikščionių demokratų partijai. „Per pastarąjį pusmetį sukaupiau naujų idėjų, kaip tai daryti", sako A. Saudargas, kuris sekmadienį buvo perrinktas Lietuvos krikščionių demokratų partijos pirmininku.

Pirmadienį spaudos konferencijoje jis pažymėjo, kad ministro postas yra iš dalies partinis, nes vadovauti Užsienio reikalų ministerijai jį siuntė partija.

A. Saudargas taip pat atmetė prielaidas, kad krikščionims demokratams gresia susiliejimas su konservatoriais. „Krikščionys demokratai visoje Europoje, taip pat ir Lietuvoje, turi aiškią vietą politinėje struktūroje", pažymėjo jis. Tačiau, sakė partijos pirmininkas, krikdemams būtina stiprinti savo partiją. To bus siekiama ir savaitgalį vykusioje partijos konferencijoje priimta statuto naujove. Pataisa numato, kad visi valstybinius postus užimantys partijos nariai privalės reguliariai ir dalykiškai atsiskaityti kitiems partiečiams.

Suvažiavime buvo svarstyti keli kandidatai į prezidentus, kuriuos partija galėtų iškelti ar paremti. Tačiau buvo pasirinktas konservatorių vadovas, Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis. „Nutarėme, kad V. Landsbergis dabar yra tinkamiausias kandidatas", sakė A. Saudargas.

Algirdas Saudargas mano, kad partija įžengė į brandos amžių. Savo kalboje jis teigė, kad, norint atgauti sumažėjusį partijos populiarumą, reikia dirbti kitaip ir intensyviau. Jis pabrėžė, kad būtinos visų partijos grandžių bei sekcijų nuolatinės ataskaitos.

„Stebuklingų vaistų nėra", pažymėjo Seimo narys.

Paradoksu A. Saudargas pavadino sumažėjusį žmonių, balsavusių už krikdemus, skaičių, bet tuo pačiu išaugusią partijos įtaką. Šiuo metu antra pagal dydį Seimo krikščionių demokratų frakcija kartu su konservatoriais sudaro valdančiąją koaliciją.

Reikšmingu laimėjimu krikdemų vadovas pavadino kai kurių partijos rinkiminės programos nuostatų įtraukimą į vyriausybės programą.

Lietuvos krikščionių demokratų partijos Seimo frakcijoje yra 16 narių. Taip pat savivaldybėse partijai atstovauja 8 merai ir 15 vicemerų. Į vyriausybę krikdemai yra nusiuntę 3 ministrus, kurie vadovauja Užsienio reikalų, Krašto apsaugos bei Švietimo ir mokslo ministerijoms.

Rugsėjo 27-28 d. Philadelphijoje, PA, įvykusiame JAV Krašto bendruomenės suvažiavime, JAV Lietuvių bendruomenės Krašto valdybos pirmininke kitai kadencijai buvo perrinkta Ragina Narušienė.

Nuotr.: Regina Narušienė ir JAV ambasadorius Lietuvai Keith Smith, rugsėjo 22 d. susitikime Vašingtone.

Pasaulio naujienos

(Remiantis BNS, Reuter, DPA, AP, Interfax, ITAR-TASS, BelaPAN, RIA ir ELTA žinių agentūrų pranešimais)

Jungtinės Tautos. NATO ir Rusijos užsienio reikalų ministrai, pirmą kartą susitinkantys bendroje taryboje, rugsėjo 26 d. patvirtino veiksmų planą, išbandysiantį jų pažadus bendradarbiauti, šaltajam karui pasibaigus. Užbaigdami Jungtinėse Tautose vykusią sesiją, NATO generalinis sekretorius Javier Solana ir Rusijos užsienio reikalų ministras Jevgenij Primakov per spaudos konferenciją sakė, kad ji buvo sėkminga. Tačiau J. Primakov įspėjo, jog ateitis priklausys nuo pagrindinių bendradarbiavimo principų, tokių kaip abipusis pasitikėjimas ir „pusių lygybė". „Rusija ir toliau lieka neigiamai nusiteikusi NATO plėtimo atžvilgiu. Tačiau ši taryba šaukiama, siekiant pasaulyje išvengti naujos konfrontacijos ir bendrai spręsti pagrindinius ateities klausimus", sakė jis uždarame tarybos susitikime.

Maskva. Rusijos prezidentas Boris Jelcin pirmadienį pareiškė esąs nepatenkintas tuo, kaip Valstybės Dūma po atostogų pradėjo savo darbą. Kalbėdamasis su žurnalistais, savo žodžius jis aiškino tuo, kad žemieji parlamento rūmai visiškai atmetė visą vyriausybės pateiktų socialinių įstatymų projektų paketą, „vilkina 1998 metų biudžetą, lėtai svarsto Mokesčių kodeksą". Prezidentas vėl pareiškė niekada nesutiksiąs su Dūmos priimtu Žemės kodeksu, nes jame „vėl valstiečiui nesuteikta teisė pirkti ir parduoti žemės".

Varšuva. Lenkijos prezidentas Aleksander Kwasniewski paprašė visuotinius rinkimus laimėjusią „Solidarumo" rinkimų akciją (SRA) iki spalio 17 d. pateikti savo kandidatūrą į ministro pirmininko postą. „Solidarumo" rinkimų akciją, vienijanti apie 40 vidurio ir dešiniosios pakraipos partijų, po rugsėjo 21 dienos rinkimų 460 vietų Seime turės 201 deputatą, Rinkimuose SRA nugalėjo A. Kwasniewski sąjungininkus buvusius komunistus, kurie pastaruosius ketverius metus valdė Lenkiją.

Sarajevas. Bosnijos serbų prezidentė Biljana Plavšič per pirmąją televizijos laidą, parodytą Radovan Karadžič rėmėjų kontroliuojamoje teritorijoje, pareiškė, kad buvęs serbų vadas iš savo tautos pasisavino mažiausiai 26 mln. dolerių. Šį pasisakymą pirmą kartą buvo galima matyti Bosnijos Serbų Respublikos teritorijoje. Susiskaldžiusi serbų vadovybė sutarė, kad nauji rinkimai ir nuolatinis keitimasis televizijos laidomis, transliuojamomis iš R. Karadžič kontroliuojamo Palės miesto ir B. Plavšič valdomos Banja Lukos, gali padėti pasiekti santarvę. B. Plavšič tvirtinimu, R. Karadžič iš Banja Lukos banko kovo mėnesį paėmė 32 mln. Vokietijos markių (17.7 mln. dolerių), o balandžio mėnesį iš Serbų Respublikos iždo — dar 17 mln. dolerių, kuriuos pervedė į vieną Italijos banką.

Vašingtonas. JAV Federalinė komunikacijų komisija išgyvena didžiausią savo istorijoje pertvarkymą — keičiami keturi iš penkių jos narių. Atnaujintai komisijai teks tvarkyti smarkiai kintančią ryšių sritį ir rengti daug įstatymų pakeitimų. Naująjį Komisijos pirmininką William Kennard ir tris naujus narius parinko prezidentas Bill Clinton, o juos tvirtins speciali Senato komisija. „Pirmą kartą per 17 metų demokratai Komisijoje turės balsų daugumą", pareiškė vienas apžvalgininkų. Manoma, kad toks atnaujinimas suteiks B. Clinton galimybę daryti didesnį poveikį kai kuriais klausimais, įskaitant nemokamo televizijos laiko suteikimą politiniams kandidatams bei alkoholinių gėrimų reklamos apribojimą.

Houston, TX. JAV kosminis laivas „Atlantis" susijungė su rusų stotimi „Mir" ir nepriekaištingai atliktos operacijos metu perkėlė į ją amerikiečių astronautą David Wolf, kurio keturių mėnesių misiją NASA patvirtino tik praėjusią savaitę, sekmadienį pakeitė amerikiečių kosmonautą Michael Foale. Operacijos metu nesugedo pagrindinis stoties „Mir" kompiuteris, nebuvo ir kitų didesnių nesklandumų. „Atlantis" į stotį atgabeno naują kompiuterį, akumuliatorius, taip pat kamščius prakiurusios stoties skylėms užtaisyti, vienodo slėgio oro bakus, gėlo vandens, maisto ir kitų svarbių atsargų. „Atlantis" ir stotis „Mir" skris susijungę 6 dienas, o per tą laiką septyni „Atlantis" ir trys „Mir" stoties kosmonautai suspės pasikeisti specialiais įrengimais. Skirtingai nuo savo penkių pirmtakų stotyje „Mir", 41-erių D. Wolf yra pasiruošęs bet kam. Gydytojas, inžinierius ir parodomųjų skrydžių specialistas prieš išskrisdamas į gana rizikingą keliuonę mokėsi atlikti remonto darbus atviroje erdvėje.

Vilnius, rugsėjo 26 d. (BNS) — Krikščionių demokratų internacionalas (KDI) per savo narius Europarlamente bei ES valstybėse ragins pradėti derybas vienu metu su visomis narystės ES siekiančiomis valstybėmis, pasakė Lietuvoje viešintis KDI prezidentas Ricard Arias Calderon, aplankęs prezidentą Algirdą Brazauską.

KALENDORIUS

Rugsėjo 30 d.: Šv. Jeronimas, Bažnyčios mokytojas (340-420 m.); Sofija (Zofija), Zymantas, Gudrė.

Spalio 1 d. : Šv. Teresė Kūdikėlio Jėzaus. Pranciškus Aura, Eivydė, Galius.

SVEIKATOS KLAUSIMAIS

MŪSŲ GYVENIMAS BE SMEGENŲ SMŪGIO

JONAS ADOMAVIČIUS, M.D.

Vienas pacientas sako: „Netikėsi, kas su manimi atsitiko: staiga apsilpo abi kojos ir nuo kopėčių kritau ant cemento, tada judinau kojas, ar nesusilaužiau; kodėl man taip atsitiko?" Kitas porina: „Einu kaip niekur niekas ir staiga jaučiu, kad dešinės kojos nepakeliu" prašiau pažįstamo, kad nutemptų mane į mano butą antrame aukšte; kas čia su manimi pasidarė?" Trečias skundžiasi: „Nieko blogo iki šiol nejutau — tik staiga aptemo viena akis, tos pusės ranka aptirpo ir momentui susvyravau, bet susilaikiau nepavirtęs — tai kokie čia šposai su manimi darosi?"

Tai jokie šposai, o tikri ženklai, kad artinasi smegenų smūgis, kitaip sakant, vienos kūno pusės paralyžius, čia angliškai išsireiškiant „strokas" į duris beldžiasi.

Kas yra tas smegenų smūgis — tas strokas?

Toks smūgis yra gyvybei gresiantis įvykis, kai smegenims nutraukiamas svarbus deguonio (oxygen) pristatymas. Tada paliečiama jutimas, kalba, elgesys, galvojimas ir atmintis. Toks smūgis gali suparalyžuoti, apalpimą sukelti ir net numarinti.

Toks smegenų smūgis — tas strokas — įvyksta tada, kai smegenims maisto — tai yra deguonio ir mitybai medžiagų nepristatoma pakankamai per užsikimšusias arterijas. Jos gali plyšti, krešuliu užsikimšti ar cholesteroliu priskresti. Tada ta be maisto smegenų vieta, netekusi kraujo, per keletą minučių sunyksta. Aišku, tada ta kūno dalis, kurią žuvusios smegenų celės valdė — kontroliavo, nebeveikia. Po to atsiranda įvairūs smegenų smūgio — „stroko" — negerumai.

Štai kaip smegenų smūgis — tas „strokas" pasireiškia

Staiga vienos kūno pusės veide, rankoje ar kojoje silpnumas atsiranda, kalba kartais pranyksta ar sunkumas kalbėti bei suprantamai išsireikšti esti. Aptemsta akis ar vienoje akyje rega pranyksta. Dėl neaiškios priežasties svaigstama, netvirtai stovima ar parvirstama. Staigus ir labai stiprus galvos skausmas vargina.

Kraujas į smegenis eina iš širdies dviem svarbiausiom arterijom.

Prikausomai, kuri arterija priskrenta, užsikemša ar trūksta, skirtingi negerumai atsiranda. Parkritimo atakos turint sąmonę gali atsirasti dėl abiejų kojų pasilpimo.

Smegenų smūgio pradininkai

Pirm tokio paralyžiaus, dar prieš kelis mėnesius žmogus turi tokios nelaimės — to smegenų insulto — paralyžiaus — to „stroko" pradininkus. Tada arba momentui apsvaigstama, pasvyrama, bet nepavirstama. Ranka ar koja aptirpsta bei kalba sutrinka.

Tas tęsiasi 2 ar 3 minutes iki pusvalandžio ar daugiau, bet retai kada daugiau vienos ar dviejų valandų. Po to visai atsigauna be jokio nervinio sutrikimo. Tokias atakas pacientas gali turėti kelias per dieną, ar tik dvi-tris per kelerius metus.

Čia daroma visų didelė klaida, manant, kad viskas jau praėjo. Tikrumoje dar ateina didelė nelaimė: tikras smegenų smūgis-paralyžius, „strokas". Reikia nuo tos baisios nelaimės visiems ir visoms gydytis.

„Stroko" išvengimas

Kai visi pradėsime su skleroze kovoti natūraliai: vegetariška Alvudo maistu, ta didelė nelaimė mus aplenks ir mes džiaugsimės, kaip tornado nepaliesti. Toks vegetariškas maistas yra svarbiausias sklerozės gydymas, kuris kaip tik priskredina smegenų arterijas.

Dar svarbu sunormuoti padidintą kraujospūdį, numesti iki normos per didelį svorį, tvarkytis turimą cukraligę bei podagrą, esant gydytojo žinioje. Ir kitos turimos negalės tvarkytinos: rūkymas, kofeino gėrimas, girtavimas.

Kai daugiau negu 70 procentų tos arterijos priskrenta, jos operuojamos, imami vaistai prieš kraujo tirštumą. Mes galime imti aspirino po pusę tabletės kas antra diena. Dar vitamino E po 400 vienetų vieną kasdien. Žinoma ir cinko tabletę kasdien dviejų šimtų miligramų nurykime. Pildykime visus savo gydytojo nurodymus. Savo apsileidimą apsaugoji nuo „stroko" pakeiskime dideliu darbštumu: kol dar sveiki esame tolinkime sklerozę vengdami to skanaus, bet nesveiko — per riebaus lietuviško maisto, vengdami kumpių, dešrų ir kitų mėsiškų valgių. Tik žuvimi vietoje mėsos maitinkimės. „Stroko" išvengimas yra mums gyvybės užtikrinimas.

JOLITA

Jolita, tai devyniolikos metų mergaitė, kurią „Lietuvos Vaikų viltis" atvežė į Ameriką gydyti. Jai linko stuburas ir buvo kažkas negerai su kojomis. Lietuvoje darytos aštuonios operacijos. Kojos sutvarkytos, bet nugara, nors daug kartų operuota, be jokių gerų pasekmių.

Jolita atvažiavo į Ameriką su viltimi išvažiuoti tiesi ir graži, atrodanti taip, kaip ir visos kitos to amžiaus mergaitės. Juk Amerika tai stebuklų kraštas! Tačiau taip neįvyko. Daktaras operuodamas pamatė, kiek daug žalos buvo padaryta Lietuvoje žmonių, kurie norėjo pataisyti gamtos padarytą klaidą. Norėdami pataisyti, jie pagadino tiek, kad Amerikos „stebuklinga" medicina nepajėgė pataisyti, ką padarė gamtos ir žmonių klaidos.

Nelaimingas ir piktas buvo operaciją daręs daktaras. Jis galėjo tik sustiprinti, kad nugara daugiau nelinktų, nespaustų įvairių organų ir mergaitė galėtų gyventi. Bet dar labiau buvo ir yra nelaiminga Jolita ir jos mama. Tačiau, jei Dievas atima vieną, tai duoda ką nors kitą. Jolita yra labai gabi ir protinga mergaitė — jai Dievas davė gabumą mokytis. Tačiau Jolitos šeima gyvena kaime, yra labai neturtinga. Šeima, kaip ir daugelis kitų šiandieną gyvenančių Lietuvos kaime, yra paliesta besikeičiančios žemės ūkio tvarkos. Jolita turi dar brolį ir sesutę. Nors tėvai ir labai sunkiai dirba, ir yra tvarkingi žmonės, bet dažnai net ir maistui lėšų pritrūksta. Taigi galvoti apie Jolitos mokslą būtų jiems labai sunku.

Ar Amerikoje neatsirastų gerų žmonių, kurie galėtų padėti šiai gamtos ir žmonių nuskriaustai mergaitei siekti mokslo? Daug nereikia, pvz.: 20 dolerių mėnesiui, būtų didelė pagalba — tai įgalintų Jolitą baigti gimnaziją ir studijuoti. Nors Jolita devynioliko metų, bet dar nebaigusi gimnazijos, nes didelę gyvenimo dalį praleido ligoninėse.

Jei atsirastų geras žmogus, prašome kreiptis į Socialinių reikalų tarybą, c/o Jolita, 2711 West 71st Str., Chicago, IL 60629.

Birutė Jasaitienė

Želvos (Ukmergės raj.) vaikų ir jaunimo centre dešimt dienų viešėjo ir dirbo vokiečių jaunimo grupė. Svečiai nepriekaištingai sutvarkė centro teritoriją išravėjo visus takelius, surentė medinę žaidimų aikštelę. Dešimt vokiečių į Želvą atvyko tarpininkaujant Rytų Vokietijos Bad Langenzalco mieste esančiai socialinės paramos organizacijai. Ji rūpinasi socialiai remtinais 14-24 metų žmonėmis.

(LA)

Jolita Shriner's ligoninėje su daktarais ir „Lietuvos Vaikų vilties" komiteto nare Marija Kriaučiūniene, kuri būna su vaikais prie kiekvienos operacijos. Pirmasis iš dešinės dr. John Lubicky.

Šiaulių diecezijos vyskupas Eugenijus Bartulis.

BAŽNYČIA LIETUVOJE IR PASAULYJE

NAUJA VYSKUPIJA VISKO STOKOJA

1997 m. gegužės 28 d. Šv. Tėvas Jonas Paulius II įsteigė Lietuvoje naują Šiaulių vyskupiją. Jos pirmuoju vyskupu buvo paskirtas, iki tol ėjęs Kauno Tarpdiecezinės kunigų seminarijos rektoriaus pareigas, kunigas Eugenijus Bartulis.

Naujoji vyskupija, susidedanti iš kai kurių Kauno arkivyskupijos, Telšių ir Panevėžio vyskupijų parapijų, šiaurine riba siekia Latviją, o pietuose priartėja prie Raseinių ir Kėdainių rajonų. Dabar čia gyvena apie 220,000 krikštytų katalikų. Jos teritorija suskirstyta į 68 parapijas, kuriose dirba 57 kunigai. Šiaulių mieste taip pat yra įsikūrę jėzuitai. Prie visame pasaulyje garsaus Kryžių kalno, kurį naujasis Šiaulių vyskupas pavadino „vyskupijos dvasiniu centru", statomas pranciškonų vienuolynas, o Palendriuose, esančiuose Kelmės parapijoje, kuriasi benediktinai.

Šių metų liepos 13 dieną įvyko pirmojo Šiaulių vyskupo Eugenijaus Bartulio ingresas į jau katedra tapusią Šiaulių šventojo Petro ir Povilo bažnyčią. Ganytoją nuoširdžiai sveikino minios žmonių. Nesunku buvo suprasti tikinčiųjų pasididžiavimą, Šiauliams tapus vyskupijos centru, o drauge tai reiškė ir dvasinio atsinaujinimo viltį. Juk kaip tik to ir buvo siekiama, steigiant naują vyskupiją — kad vyskupas taptų artimesnis žmonėms, būtų lengviau pasiekiamas.

Šventės praeina greitai. Taip atsitiko ir Šiauliuose. Prasidėjo kūrimosi dienos, kurios, kaip ir kiekviena pradžia, nėra lengvos. Praktiškai viską tenka pradėti nuo nulio. Šiuo metu vyskupas glaudžiasi viename katedros klebonijos kambarėlių, o bylų ir dokumentų, kuriuos pagal popiežiaus nurodymą, kitos vyskupijos privalo persiųsti naujosios vyskupijos kurijai, paprasčiausiai nėra kur sudėti.

To nepaisant, žengiame pirmyn. Jau įpusėtas katedros parapijai priklausiųsio namo, kuriame laikinai įsikurs vyskupijos kurija, remontas. Galima tikėtis, kad žiemą sutiksime jau naujose patalpose. Šiaulių miesto savivaldybė pažadėjo suteikti sklypą naujos kurijos statybai. Taip pat tenka galvoti, kur įkurti vyskupijos „Caritas" organizaciją, katekizacijos ir jaunimo evangelizacijos centrus. Kartais atrodo, kad norai didesni už galimybes, tačiau tokiu atveju paprastai gana netikėtai sulaukiame pagalbos. Tikime, kad, Dievui padedant, Šiaulių vyskupija gyvuos ir klestės, prisidėdama prie tikinčiųjų dvasinės gerovės. Drauge, tam tikra prasme būdami patys mažiausi, tikimės ir visų tikinčiųjų tiek dvasinės, tiek medžiaginės paramos.

Šiaulių vyskupijos kurijos einamosios sąskaitos: litais — Lietuvos valstybinio komercinio banko Šiaulių skyrius; sąskaitos numeris 701711; valiuta — Vilniaus banko Šiaulių filialas; sąskaitos numeris 97085012.

IKONOGRAFIJOS PAMOKOS VILNIUJE

Liepos 4-15 d. Vilniaus Šv. Pranciškaus Asyžiečio (Bernardinų) bažnyčioje vyko ikonografijos pamokos, kurias vedė italas Carlo Bertagnin, OFM. Kursuose dalyvavo 15 žmonių iš visos Lietuvos, tarp jų ir profesionalūs dailininkai, ir tie, kurie šitaip norėjo pagilinti tikėjimą, geriau susipažinti su Bizantijos ikonografijos technika. Dalyvauti kursuose, kuriuose buvo dėstoma ikonografijos istorija, teologija, tapymo technika bei mokytasi melstis, kviečiami buvo ne tik katalikai, bet ir ortodoksai. Pasak brolio Karlo, OFM, šios „ikonografijos pamokos yra ne tik tapybos kursas, bet ir priemonės tikėjimui pagilinti". „Kursų dalyviai, nesvarbu, katalikai ar ortodoksai, turi tikėti Kristumi, nes ikona — tai nepadalytos Bažnyčios išraiška", — sakė jis. Nors dalyviams buvo pranešta, jog už kursus teks mokėti, pranciškonų provincijolo delegatas Lietuvoje kun. Benediktas Sigitas Jurčys susirinkusiems „studentams" pranešė, kad „šie kursai yra brolio Karlo, OFM, dovana".

Bž., 1997, Nr. 13-14

MOKSLŲ METŲ PABAIGA ŠV. ANTANO RELIGIJOS STUDIJŲ INSTITUTE

Šiais metais Šv. Antano religijos studijų institutą Kretingoje baigė pirmoji religijos mokslų bakalaurų laida. Tarp 43 baigusiųjų tiktai du vaikinai, nes anksčiau institutas buvo Mergaičių kolegija.

Mokslo metų pabaigos šventė buvo švenčiama birželio 13-ąją, šv. Antano dieną. Sakydamas pamokslą per šia proga aukotąsias šv. Mišias, išeivijos katalikų vyskupas Paulius Baltakis, OFM, džiaugėsi, kad pranciškonai pastebėjo laiko ženklus ir laiku įsteigė šią aukštąją mokyklą, labiau orientuotą į tikybos mokytojų rengimą. Vakare Rasos Rimeikytės vadovaujama teatro studija parodė kelių spektaklių ištraukas, absolventus sveikino instituto direktoriaus pavaduotojas A. Motuzas, katalikiškosios mokyklos moksleiviai.

Bž., 1997. Nr. 13-14

STATOMA ŠVENTOSIOS BAŽNYČIA

1990 metais Šventojoje buvo pradėta statyti Švč. Mergelės Marijos — Jūrų Žvaigždės bažnyčia, kurią projektavo architektas Ričardas Krištopavičius.

Pirmasis Šventosios klebonas kun. Vidmantas Gricius atvyko į parapiją 1995 m. birželio mėnesį, kada buvo padėti tiktai bažnyčios pamatai. Kalbinamas klebonas su dėkingumu minėjo bažnyčios statybos rėmėjus — Vokietijos katalikų šalpos fondą „Renovabis", Palangos miesto savivaldybę, Klaipėdos įmones bei organizacijas, vietinius gyventojus, poilsiautojus, ypač minėdamas iš Jungtinių Valstijų atvykusį bei Šventojoje įsikūrusį kunigą altaristą Antaną Valiušką.

Paklaustas, ar statoma bažnyčia nebus per didelė Šventajai, kur gyvena tiktai per 2,000 gyventojų, klebonas atsakė, jog projektas buvo patvirtintas laikais, kai buvo mažai galvojama apie bažnyčios plotą bei lėšas jai pastatyti. Sykiu jis pridūrė, kad vasarą, kai į Šventąją suplaukia daugybė poilsiautojų, ji tikrai neatrodys per didelė. Klebonas džiaugėsi, kad jau suremontuotuose klebonijos pastatuose nuo šio birželio vidurio ėmė veikti bealkoholinė svetainė „Beržų alėja". Žmonės čia ateina dėl žemesnių kainų, o drauge šitaip remia ir bažnyčios statybą, nes dalis pelno skiriama statybos darbams. Už likusias lėšas maitinami neturtingi parapijos seneliai. Nors klebonas jau galvoja apie bažnyčios stogo dengimą, kada joje „nuaidės giesmė Viešpačiui", dar neaišku.

Bž., 1997, Nr. 13-14

• **1946 m. spalio 12 d. Vilniuje sušaudytas Vincentas Borisevičius, vyskupas, profesorius, spaudos darbuotojas. Nuo 1944 m. buvo Telšių vyskupas.**

PRIIMTI 25 KANDIDATAI KUNIGYSTĖN

Į Kauno Tarpdiecezinę kunigų seminariją įstojo 25 kandidatai kunigystėn iš 28 padavusiųjų pareiškimus. 11 jų priimti į pirmąjį kursą, 14 — į propedeutinį.

DRAUGAS

(USPS-161600)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily exept Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: $95.00 Foreign countries $110.00

Postmaster: Send address changes to Draugas - 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629.

Mažinant pašto išlaidas, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokestį, pažymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto

	metams	½ metų	3 mėn.
JAV	$95.00	$55.00	$35.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	$110.00	$60.00	$40.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	$55.00	$40.00	$30.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	$60.00	$45.00	$35.00
Užsakant į Lietuvą:			
(Air cargo)	$100.00	$55.00	
Tik šeštadienio laida	$55.00		
Užsakant į užsienį oro paštu	$500.00	$250.00	
Tik šeštadienio laida	$160.00	$85.00	

Vyriausia redaktorė - **Danutė Bindokienė**
Administratorius - **Valentinas Krumplis**
Moderatorius - **kun. Viktoras Rimšelis**

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Prašome siunčiant pasilikti kopiją.

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS - ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773- 471-3300

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S.79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

ARAS ŽLIOBA, M.D.
INDRĖ RUDAITIS, O.D.
AKIŲ LIGOS - CHIRURGIJA
1020 E.Ogden Ave., Suite 310
Naperville, IL 60563
Tel. (630)527-0090
3825 Highland Ave.,
Tower 1,Suite 3C
Downers Grove, IL 60515
Tel. (630)435-0120

DR. ZIBUTE ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
AKIŲ LIGOS - CHIRURGIJA
166 E. Superior, Suite 402
Valandos pagal susitarimą
Tel. 312-337-1285

LINAS SIDRYS, M.D.
Akių ligos / Chirugija
9830 S.Ridgeland Ave.
Chicago Ridge, IL 60415
Tel. 708-636-6622
4149 W. 63rd. St.
Tel. 773-735-7709

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwestern un-to diplomu, lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą. Pacientai priimami absoliučiai punktualiai.
Susitarimui (kalbėti angliškai)
Tel.708-422-8260

DR. L. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S.Roberts Rd.,Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708)598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. A.B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ - AKIŲ LIGOS
3900 W.95 St. Tel. 708-422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirmad. 3v.p.p.-7y.v., antr.12:30-3v.p.p.
treč. uždarytą, ketvirt. 1 - 3 v.p.p.
penktad. ir šeštad. 9 v.r. - 12 v.p.p.

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D.,S.C.
Specialybė - Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6187 S. Archer Ave. (prie Austin)
Tel. 773-585-7755
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS
CHIRURGIJA
1185 Dundee Ave., Elgin, IL 60120
Tel. (708)742-0255
Valandos pagal susitarimą

KAM NAUDINGA „PAVOJINGA PROVOKACINĖ AKCIJA"?

EDMUNDAS SIMANAITIS

Tarptautinės prezidentų konferencijos išvakarėse buvo paskelbtas pranešimas apie tai, kad „Vidaus reikalų ministerijos specialiosios tarnybos, pasitelkusios kitas šalies teisėsaugos institucijas, sėkmingai užbaigė daugiau nei savaitę vykdytą operaciją ir sulaikė septynis Šiaulių bei Radviliškio SKAT pareigūnus, bandžiusius surengti provokacinę akciją prieš prezidentų konferencijos dalyvius". Kaip svarus argumentas, patvirtinantis ypatingą nusikaltimo pavojingumą, pateiktas „išpuolio organizatoriaus" biografijos faktas, rodantis, kad šis asmuo „yra baigęs buvusios SSRS gynybos ministerijos aukštąją karo vadų mokyklą Leningrade". Pravartu priminti, kad per dvidešimt procentų Lietuvos kariuomenės karininkų yra baigę sovietų aukštąsias ir aukštesniąsias karo mokyklas ir akademijas.

Tokia žinia turėjo sukrėsti visuomenę. Ir vėl savanoriai! Kiek gi galima su jais terliotis! Ir kokie šaunūs mūsų sekliai — susekė ir susėmė visus iki vieno! „Iškelta baudžiamoji byla, atliekamas tyrimas". Visas pasaulis mato, kad aukštųjų svečių saugumas garantuotas. O „specialiųjų tarnybų" autoritetas kaip ant mielių kyla. Spauda ėmė musti būgną, bet jai stigo faktų. Kai kuriems dienraščiams pravertė sovietmečio dezinformacijos praktika — spėlionės „kas būtų, jeigu", sulaikytųjų asmenų biografijų nuvainikavimas, prasimanymai. O teisėsaugos institucijos tyli, lyg burna pilna vandens būtų.

Kad ši akcija yra provokacinė, rodė daugelis faktų. SKAT vadas plk. ltn. Br. Juozaitis apibūdino įvykius, kaip provokaciją „ne tik prieš SKAT, bet ir prieš pačią valstybę". Krašto apsaugos ministerija neturėjo kompromituojančių žinių apie penkis sulaikytus karininkus. Visi savanoriai buvo „nustverti" ne su bazukomis ant stogų, ne su pragaro mašinomis po tiltais ir ne su pasalūnų šautuvais Vilniaus senamiesčio namų palėpėse, bet ankstų rytą ištempti iš lovų savo namuose. Beje, vienas sučiuptas su... meškerėmis, mat, žvejoti išsirengė.

Kratų rezultatai apverktinai nepatogūs vykdytojams — nei bombų, nei minų, nei ginklų sandėlių. Net kurstančių lapelių ar ko nors panašaus nerasta.

Neetatinis savanoris iš Pakruojo rajono, tas, kuriam neva buvo pavestas „atentato vykdytojo" vaidmuo, neturėjo žalio supratimo apie tai. Beje, būdamas Pakruojo rajono gyventojas, jis pirmą kartą pamatė kitus „akcijos dalyvius" tik po to, kai juos visus paleido iš areštinės. Nei šiauliečių, nei radviliškiečių anksčiau nepažinojo.

Po dviejų parų nerimo ir nežinios, Generalinės prokuratūros organizuotų nusikaltimų ir korupcijos tyrimo skyriaus prokuroro R. Savicko sprendimu, visi septyni Lietuvos kariai savanoriai, „nesant pagrindų, kuriais remiantis galima būtų kreiptis į teismą dėl kardomosios priemonės (suėmimo)", paleisti. Atrodytų, akcija pasibaigė taikiai, be incidentų(?), be konfliktų ir viską galima ramiai užmiršti. Kažin? O gal atvirkščiai — ne užmiršti „akciją", o nustatyti jos užsakovus, jei tokie buvo, ištirti „akcijos" tikslus.

Kalba sukasi ne tik apie savanorius, patyrusius moralinę žalą ir įžeidinėjimą. Kas įvertins šeimų (žmonų, vaikų, motinų, artimųjų) skausmą ir sukrėtimą, išgirdus kuo buvo kaltinami jų vyrai, sūnūs, tėvai? Čia kaip tik verta priminti „ketvirtosios valdžios" — spaudos, televizijos atsakomybę už savo veiklą ir jos padarinius. Iš principo, negali egzistuoti jokia valdžia, išskyrus diktatūrą, kuri neatsakytų ir neatsiskaitytų už savo veiksmus. Nebaudžiamai be jokio rimto pagrindo, vien tik įtarimais remiantis, bjauroti kario vardą, inkriminuojant jam nusikaltimą, kurio jis nevykdė ir nesirengė vykdyti — peržengia visas pilietinio padorumo ribas ir nesuderinamas su žurnalisto etika. Princesės Dianos likime žurnalistai suvaidino juodą vaidmenį. O Lietuvoje? Ar rasis Seimo narys, kuris atkreips dėmesį į tai? Spaudos laisvė be atsakomybės, be pagarbos asmeniui — tai nesusipratimas, besiribojantis su nusikaltimu.

Pakaltinti specialiąsias tarnybas kvalifikacijos stoka, nepatyrimu — nelogiška ir neįtikėtina. Miegančių „pasikėsintojų" tempimas iš lovų atentato dieną tikriausiai nebus vertinamas, kaip „spectarnybų" priminimas miegaliams, kad jau „pats laikas bombą mesti". Juk iš Pakruojo dar reikia ir į sostapilį nukakti. Net visai nenutuokiančiam apie seklių darbą piliečiui aišku, kad miegančio pasikėsintojo telefono reikia pasiklausyti, o jį patį pasekti — kur jis pabudęs išsirengs: į darbą, į turgų, kieman malkų skaldyti ar su... bomba kokio prezidento sprogdinti? Štai, tada ir čiupk, kaip kyšį imantį seimūną su įkalčiais.

Kodėl užkliūva savanoriai? Kodėl nė vienas iš dviejų tūkstančių (pasak signataro A. Endriukaičio) kadrinių KGB karininkų, kurie jaučiasi mūsų valstybėje, kaip meškos ausy, nepatraukiamas atsakomybėn? Kodėl jie, jų priedangos firmos, „uabai" pamiršti? Juk be jų tiesiogio ar netiesiogio įsikišimo nė viena valstybę ardanti akcija, nė viena ekonominė ar politinė diversija nevyko ir nevyksta?

Savanoriai, o ne LKP, SSKP, gynė ir apgynė atsikūrusios valstybės struktūras. Ar ne dėl to jie labiausiai nepatinka Lietuvos nepriklausomybę neigiančiom jėgom? Bet savanoriai — tai tik viena gausi kariuomenės rūšis. Jei fabrikuojamas kaltinimas savanoriams, tai tuo pačiu ir visai kariuomenei. O ar tai nėra pačios valstybingumo idėjos pamatų klibinimas?

Savaime suprantama, kad jėgos struktūros turi išmokti glaudžiai bendradarbiauti. O ši „akcija" skatina VRM, KAM ir VSD bendradarbiavimą ar griauna jį ir sėja nepasitikėjimo sėklą? Kam gali būti šitai naudinga? O teigiamo ir gražaus bendradarbiavimo pavyzdžių būta ir jų tolydžio galėtų gausėti.

Galų gale, neturėtume užmerkti akių ir prieš asmens, piliečio orumo žeminimo atvejus. Sulaikomą karininką vadinti banditu ar „žuliku" nūdienos Lietuvoje neturėtų net kagebistai, penkiakampę žvaigždę pakeitę vytimi. Šis klausimas toli gražu ne kalbos kultūros reikalas. Sovietmečio, o ypač pokario metų, praktika slogi ir baisi. Suimtasis nuo pat arešto momento tapdavo visiškai beteisiu. Ar ne per ilgai išlaikomos pačios blogiausios tradicijos?

Ši provokacinė akcija negali būti atsieta nuo prezidentų konferencijos rezultatų. Į ją reikėtų rimčiau pažvelgi. Ir ne kur kitur, o Seimo posėdyje. O savanoriams ir jų vadams privalu padėkoti už santūrumą ir rimtį. Jie įtikinamai parodė esą pasirengę vykdyti priesaiką. Jie — patikimi šalies gynėjai. Ir tai svarbiausia.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pareigų perdavimo posėdyje rugpjūčio 24 d. Lemonte. Sėdi iš kairės: naujasis pirmininkas Vytautas Kamantas, Milda Lenkauskienė, buvęs ilgametis pirm. Bronius Nainys, dr. Vitalija Vasaitienė; stovi: Algis Rugienius, Horstas Žibas, Baniutė Kronienė, Aleksas Vitkus, Rimas Česonis, dr. Petras Kisielius, Vacys Garbonkus ir Audrius Šileika. Nuotr. **Aldonos Žibienės**

SPALIO MĖNUO — BALFO MĖNUO

Bendras Amerikos Lietuvių šalpos fondas — BALFas buvo įsteigtas 1944 m. Amerikos Lietuvių tarybos — ALTo. Šios organizacijos paskirtis buvo tik šalpa. BALFas tebeveikia ir dabar. Lietuvos okupacijos laikais BALFo šalpos ranka nežinomais keliais pasiekdavo ir Gulagų tremtinių bei politinių kalinių stovyklas Lietuvoje. BALFo vardas okupantams buvo keiksmažodis. Per tiek daug metų BALFas yra atlikęs milžiniškus darbus šalpos srityje.

1990 m. Lietuvai atgavus nepriklausomybę, tikėjome, kad BALFo darbas baigėsi, nes niekas daugiau neskraus brolių lietuvių: dalinsis viskuo, kas ką turi ir duos tam, kas neturi. Bet kada į valdžios sostą atsisėdo ne tie, kurie norėjo dalintis su visais, bet tie, kurie visko turėjo ir niekam nieko nedavė, tada pasidarė didžiausia problema. Visi džiaugėmės, kad Lietuva laisva, bet vien to džiaugsmo neužteko, reikėjo materialinės paramos. Tada vėl mūsų broliai ir sesės pradėjo rankeles tiesti į išeivijos šalpos organizacijas, o ypač BALFą. O tos rankelės buvo: politinių kalinių, tremtinių, likusių gyvų partizanų, našlaičių, invalidų, daugiavaikių šeimų ir t.t.

Tada BALFo šalpa nesumažėjo, bet padaugėjo. O tai šalpai reikia finansinės paramos. Jau keli metai, kaip piniginis BALFo vajus vykdomas spalio mėnesį, todėl ir sakoma „Spalio mėnuo — BALFo mėnuo". Štai stovime ant slenksčio spalio mėnesio ir tuojau darbštieji BALFo darbuotojai pradės varstyti lietuvių namų duris, prašydami aukos vargstantiems tautiečiams sušelpti. BALFo vadovybė maloniai prašo visų: neišleiskite rinkėjų tuščiomis rankomis. Atsiminkite juk geriau duoti, negu prašyti. Jau tiek daugel metų buvote nuoširdūs BALFo rėmėjai, būkite ir šį kartą. Šelpiamųjų vardu iš anksto tariame nuoširdų ačiū!

Ant. Repšienė

MAŽIAUSIA MOKYKLA — PRIE SENIAUSIO AŽUOLO

Buvusi Zarasų rajono Stelmužės pagrindinė mokykla rugsėjį į klases pakvietė šio nuošalaus pasienio kaimo, garsėjančio seniausiu Lietuvos ąžuolu, pradinukus.

Mažiausios pagrindinės mokyklos vardą Utenos apskrityje pelniusią Stelmužės mokyklą praėjusiais mokslo metais lankė tik 20 moksleivių. Juos mokė šeši pedagogai, įstaigoje dirbo dar keturi techniniai darbuotojai.

Išlaikyti mokyklą Zarasų savivaldybei kainuoja daugiau kaip 100,000 litų per metus, o išlaidos vienam mokiniui čia pustrečio karto didesnės nei vidutiniškai rajone.

Po ketverius metus trukusių svarstymų, reorganizavusi pagrindinę mokyklą, Zarasų taryba pasiūlė Stelmužės paaugliams važinėti 14 kilometrų iki rajono centro mokyklų.

(LA)

Danutė Bindokienė

Padėkos puokštė

Pastaruoju metu po mūsų lietuviškos visuomenės, ypač šiame krašte, nuotaikų paviršiumi galima pajusti kunkuliuojantį kažkokį nepasitenkinimą, irzlumą, kartkartėmis prasiveržiantį aštria kritika savo tautiečiams, tiek šioje, tiek ir anoje Atlanto pusėje. Galbūt tai visai natūralus reiškinys, kai daugumas lietuvių, buvusių labai aktyvių visuomeninėje veikloje, pradeda slinkti į savo saulėlydžio metus ir jaučia vis aštrėjančią netektį: jie ne vien priversti pasitraukti iš darbų, kuriems yra atidavę nemažą savo gyvenimo dalį, bet nėra, kas užpildo pasiliekančias spragas, kas tuos darbus pajėgia ar nori tęsti. Kyla rūpestis, kad tai, ką pusšimtį metų svetur gyvendami rūpestingai statė, netolimoje ateityje gali sugriūti.

Girdint nuolatinius nepasitenkinimo murmesius, daugelis susidaro nuomonę, kad mūsų tarpe jau tikrai nieko gero nebelikę, tad galbūt neverta net stengtis — lai visa užsienio lietuvija „važiuoja pakalnėn"... Vienok tai netiesa! Mūsų tautiečiai, nepaisant amžiaus ar besikeičiančių gyvenimo sąlygų, yra veiklūs, geraširdiški, pasiruošę padėti ir saviesiems savo aplinkoje, ir gyvenantiems tėvynėje. Juk kasdien skaitome ir girdime apie daugybės labdaros organizacijų atliekamus artimo meilės darbus, globojant našlaičius, daugiavaikes šeimas, ligonius, bažnyčias, vienuolynus, partizanus, tremtinius ir daugybę kitų. Vargiai kuomet kas apskaičiuos paaukotas savanoriško darbo valandas, suaukotus dolerius, stengiantis padėti atsikuriančiai tėvynei. Tik tų darbų užuominos iškyla viešumon, nes žmonės dirba ne dėl reklamos, o dėl to, kad to reikalauja krikščioniška ir lietuviška samprata.

Tačiau dar mažiau girdime apie triūsą, kuris skiriamas lietuvijos užsienyje labui: lituanistinių mokyklų išlaikymui, savai spaudai, organizacijoms, kultūrtinėms institucijoms, chorams, ansambliams, tautinių šokių grupėms ir kt. Juk visai tai veiklai kitokių lėšų niekas neparūpina — reikia pasirūpinti patiems: tėvų komitetams, Lietuvių Bendruomenės apylinkėms, įvairioms pagalbinėms grupėms, kurios rengia koncertus, pietus, pokylius, laimėjimus, sukuria fondus ir ieško kitų būdų surinkti pakankamai finansinės paramos, kad veikla galėtų tęstis.

Šios mūsų tautiečių geros valios globą tenka nuolat patirti ir vieninteliam užsienio lietuvių dienraščiui „Draugui". Jis remiamas ne vien doleriais, bet straipsniais, korespondencijomis, nuotraukomis, laiškais ir gerais žodžiais, kurie kartais, ypač darbais apkrautai redakcijai, yra kaip geriausios gyduolės.

Kai kiekvieną rytą, įžengus į „Draugo" patalpas, akys užkliudo meniškas lentas su Draugo fondo garbės narių pavardėmis, iš naujo kyla dėkingumo jausmas ir įrašytiems geradariams, ir tiems, kurių pavardžių dar nėra lentose, o ypač DF direktorių tarybos pirmininkui ir iždininkui Broniui Juodeliui, kuris nenuilstamai darbuojasi, kad tik greičiau būtų surinktas milijonas dolerių ir „Draugas" galėtų išsikapstyti iš nuolatinių finansinių painiavų.

Nemažiau malonu, kai į „Draugo" ruošiamus renginius susirenka šimtai tautiečių — ir skaitytojų, ir neskaitytojų, nes visi supranta lietuviškos spaudos svarbą. Taip buvo šio mėnesio pradžioje, kuomet „Draugo" pokylis sutraukė beveik 500 šimtus svečių! Tai būtų buvęs įspūdingas skaičius ir daug ankstesniais dešimtmečiais, o dabar — beveik stebuklas. Netenka abejoti, kad „Draugo" koncertų serija, prasidedanti spalio pradžioje Lemonte ir Čikagoje, nusidriekianti į Detroitą, Clevelandą, Los Angeles, St. Petersburgą ir galbūt dar kitur, susilauks panašaus publikos dėmesio.

Visų pirma, koncerto programą atliks, iš Lietuvos pakviesti, jauni, patrauklūs, talentingi menininkai — du Kauno muzikinio teatro solistai, Aušra Cicėnaitė ir Vaidas Vyšniauskas, kartu su pianiste Eugenija Kupryte. Jie pasirinkę nuotaikingą, mums gal kiek neįprastą, programą, kuri tikrai sužavės publiką. Antra, koncertų rengimu rūpinasi minėtųjų telkinių patys darbščiausi, apsukriausi ir daug patyrimo turintys mūsų tautiečiai. Jų kruopštumo dėka bus apsvarstytos ir įvykdytos visos ruošos detalės, tad koncertai negali nepasiseketi. Šiuo metu dar nežinome visų tų darbštuolių pavardžių, bet su dėkingumu jas paminėsime, kai tik paaiškės. Tačiau žinome, kad tas būrys pareigingų talkininkų nebūtų suburtas „Draugo" talkon, jeigu ne Marija Remienė, kuri ir sugeba, ir turi pakankamai ištvermės atlikti daug darbų.

Na, o trečioji užtikrinto pasisekimo priežastis visiems, be abejo, aiški: koncertų serija rengiama „Draugui"!

GYVENIMAS KREPŠINIO AIKŠTĖJE IR ŠALIA JOS

VYTAUTAS GRYBAUSKAS

(Tęsinys)

Paskutinis tos vasaros įvykis buvo išvyka į Italiją, gražų pajūrio miestą Viareggio. Tai vėl buvo lyg atpildas žaidėjams už puikų sezoną ir iškopimą į aukščiausią lygą. Ypač man, nes kartu galėjo keliauti ir Joana, kuriai kelionės išlaidas padengė klubas.

Viareggio turnyre dalyvavo dvi italų komandos: amerikiečių karių komanda ir FCM.

Pirmas rungtynes prieš italų komandą laimėjome gana lengvai, bet finale prieš amerikiečius buvome bejėgiai. Aukštesni ūgiu jie turėjo persvarą prie lentų ir mus įveikė, berods, 10 taškų skirtumu.

Pralaimėjimas buvo bereikšmis, o italų puikus priėmimas ir 5 dienos gražiame Viduržemio jūros kurorte paliko malonius prisiminimus.

Grįžus tuoj reikėjo pradėti ruoštis naujam sezonui aukščiausioje Prancūzijos krepšinio lygoje „Division National". Nenujautėme, ko galėjome tikėtis, ar kas mus laukė krepšinio aikštėse, neįsivaizdavome žiūrovų ir ypač spaudos reakcijos.

L'EPOUVANTAIL DE L'EST!"

„Pabaisa iš rytų" — taip vienas aštrialiežuvis žurnalistas pakrikštijo FCM komandą (mes gyvenome rytiniame Prancūzijos pakraštyje). Ta ne itin švelni pravardė prigijo labai plačiai.

Kitas rašė, kad FCM, jau išdirbusi savitą stilių, aukščiausioje lygoje niekam neleis ramiai gyventi. Ji bus ateinančio sezono sensacija!

Vietinio dienraščio krepšinio reporteris plačiai analizavo visą praėjusį FCM sezoną, pateikdamas smulkią statistiką. Jis rašė, kad 33 laimėjimai ir tik du pralaimėjimai per visą sezoną yra nuopelnas prestižinio žaidėjo — trenerio Grybausko. Komandos laimėjimų vidurkis buvo 64 prie 40. O Grybausko rungtynių vidurkis buvo 23 taškai. Ypatingą reikšmę turėjo komandos sugyvenimas ir jaunųjų žaidėjų nepaprasta pažanga bei entuziazmas.

Kalbant apie statistiką, rungtynių metu, kai visi rėmėjai plodavo ar rėkdavo už komandą, Joana įsikniaubusi žymėjo žaidėjų metimus, prasižengimus, kamuolių atkovojimus prie lentų ir kt. Tai buvo man vertinga medžiaga pastangose pagerinti komandinį žaidimą ar sumažinti klaidas.

„Division National" lygą sudarė dvi grupės po 10 komandų. Mūsų grupė „A" atrodė žymiai stipresnė, nes joje buvo dvi Paryžiaus komandos ir Lyono „Villeurbanne" su beveik visais Prancūzijos olimpinės rinktinės žaidėjais. Tuo metu į visa tai kažkaip nekreipiau dėmesio. Atrodė, lyg taip ir turi būti. Tačiau kai dabar pagalvoju ir prisimenu, koks didžiulis įvykis, tai buvo FCM klubui ir Mulhouse miestui.

Juk FCM kubas yra „Football Club Mulhouse".

(Bus daugiau)

Emocingas rungtynes Eubonė mieste FCM baigia žaisdami keturiese ir nugaledami „Racing" komandą 59:54. Nuotraukoje — V. Grybauskas veržiasi pro Freimiller — milžiną „Racing" gynėją"

Tarptautinės chemikų olimpiados dalyviai. Du viduriniai — aukso ir bronzos medalių laimėtojai, Pranas Japertas ir Aurimas Stulpinas, Montrealyje š.m. rugpjūčio 11 d.

Nuotr. **K. J. Ambraso**

LIETUVIAI MOKSLEIVIAI VERŽIASI Į TARPTAUTINIUS VANDENIS

Netikėtas skambutis iš Toronto Lietuvių Bendruomenės sujaudino montrealiečius: už dviejų dienų į čia atskrenda grupė lietuvių moksleivių-tarptautinės olimpiados dalyvių. Kas juos pasitiks, parsiveš iš oro uosto, kur juos apgyvendins ir kaip su miestu supažindins? O čia atostogų metas, neseniai įvykusios dvejos laidotuvės ir kitos priežastys neleidžia taip skubiai visko tvarkyti. Čionykščiai lietuviai pripratę apie atvykstančius sužinoti iš anksto, bent prieš mėnesį ar net du, kad galėtų aptarti visas smulkmenas, pasiskirstyti kas, ką, kaip ir kur. Na, bet argi paliksi svečius iš Lietuvos oro uoste be paramos ir be globos? Juo labiau, kad juos paprašė pagloboti Lietuvos Švietimo ir mokslo ministras prof. akad. Zigmas Zinkevičius. Pagaliau geros montrealietės — Onutė Darbyson-Girdauskaitė, Janina Blauzdžiūnienė ir Elena Bemotienė — sutiko svečius apgyvendinti, pamaitinti, paguldyti, o du automobiliai, vairuojami Juditos ir Antano Mickaus — pargabens visą šešetuką iš Mirabelio. Tačiau ne taip ropė kepa, kaip norėtum. Išvažiavę į Mirabelio oro uostą du per vidudienio automobilių spūstį iš Aušros Vartų parapijos, po kelių valandų grįžo tušti. Tiek McGill olimpiados organizatoriai, tiek mūsiškiai lietuviai atstovai veltui laukė šešių lietuvių. Jie neatskrido ir jokios žinios iš Vilniaus ar kito miesto Kanadon nesulaukta. Liko rūpestingai paklotos šešios lovos, trejuose namuose sudėtos vakarienės ant stalų, kuriuos reikėjo nukraustyti ir nusivylusioms šeimininkėms maistą sukaišioti į šaldytuvus, o organizatoriams dvejoti, svarstyti ir spėlioti: gal visai neatvyko toji chemikų delegacija, gal kokia nelaimė, gal...

Gerai, kad apdairūs vairuotojai, kurie turėjo svečius iš Lietuvos pasitikti oro uoste, susirado McGill universiteto vadovus, turėjusius sutikti užsienio delegacijas, sužinojo, kad lėktuvas atskrenda po dviejų dienų ir Bob Cook davė savo telefono numerį. Paskambinus šiuo numeriu, paprašėme, kad atvažiavusiai delegacijai perduotų šio pokalbio autoriui telefono numerį ir prašymą, kad lietuviai chemikų olimpiados dalyviai praneštų. Tyla. Ne viena diena, o savaitę — kita. Tiktai jau priešpaskutinę išvažiavimo dieną lietuvių olimpiados ketveriukės vadovas doc. Rimantas Vaitkus pasiskambina, jog šeši lietuviai norėtų pasižvalgyti po miestą, todėl norėtų montrealiečių pagalbos. Nurijusi kartėlio gumulą, kad tiek laiko visiškai jokios žinios apie atvykimą nedavė, pagaliau vėl iš naujo paskubomis suradus du paslaugesnius lietuvius — Alfredą Piešiną ir Albertą Jonelį — kad pagelbėtų: gal sutiktų savo automobiliais nuvažiuti į susitikimo vietą prie McGill universiteto. Šitaip visas šešetukas atsirado į pasimatymo vietą. Vėliau pakalbinome besidairančius prie Aušros Vartų parapijos bažnyčios šios nedidelės grupės vadovus — du vilniečius: gamtos mokslų daktarą Rimantą Vaitkų ir un-to chemijos fakulteto doc. Eugenijų Norkų, kuriedu štai kaip atsakė į mūsų klausimus;

— Ar Lietuvos mokyklose dirbą chemikai tokie pajėgūs, ar čia tokie lietuviai mokiniai gabūs, kad šitie keturi moksleiviai — Rasa Sukackaitė, Laurynas Riauba, Pranas Japertas ir Aurimas Stulpinas — pakliuvo į tarptautinio masto chemikų olimpiadą?

— Manau, kad nemaža yra gabių vaikų. Tačiau gerų rezultatų galima tikėtis tik iš pasišventusių savo dalykui dėstytojų. Lietuvoje yra gerų chemijos mokytojų. Į pasaulinę chemikų olimpiadą patekę Lietuvos moksleiviai yra Lietuvos chemikų olimpiados nugalėtojai, — atsako doc. E. Norkus. Šį klausimą dar labiau išplečia kitas vadovas — dr. Rimantas Vaitkus:

— Lietuvoje nuo seno rengiamos dalykinės olimpiados. Tai gabiausiųjų moksleivių „varžybos". Chemikų olimpiada Lietuvoje rengiama 35-ąjį kartą. Moksleiviai varžosi mokyklos rajono (miesto) ir visos Lietuvos mastu. Geriausieji šeši paskui dalyvauja trijų Baltijos valstybių olimpiadoje, o iš keturių geriausiųjų sudaroma komanda į tarptautinę olimpiadą. Moksleiviai jai rengiasi individualiai, padedami mokytojų. Nuo seno tokius moksleivius ruošia Vilniaus Tikslinių ir gamtos mokslų licėjaus mokytojas J. Lagunavičius. Tačiau yra ir daugiau gabių chemijos mokytojų, kurių auklėtiniai dalyvauja olimpiadose: G. Banevičienė, A. Krapaitienė ir kt.

— Ar Lietuvoje visų mokyklose dėstomų disciplinų rengiami tokio pobūdžio renginiai, ar tatai būdinga vien chemijos, fizikos, matematikos dalykams?

— Be chemijos, fizikos ir matematikos olimpiadų, Lietuvoje rengiamos beveik visų dalykų olimpiados ir konkursai. Olimpiados rengiamos daugelyje šalių. 75-iose matematikų, apie 60-yje fizikų, 50-yje chemikų. Lietuvoje ištie rengiamos visų dėstomųjų dalykų olimpiados ir konkursai.

— Iš kokių mokyklų yra su Jumis atvažiavusieji abiturientai?

— P. Japertas su L. Riauba iš Klaipėdos, o A. Stulpinas su R. Sukackaite iš Vilniaus Tikslių̨jų mokslų licėjaus.

— Ką apie juos ir apie jų chemikus mokytojus galėtumėte papasakoti?

— Geriausiai pažįstame Stulpino ir Sukackaitės mokytoją Joną Lagunavičių, rengiantį moksleivius chemikus jau trisdešimt metų. Šis mokytojas mokykloje yra gerbiamas ir mėgiamas, nors yra reiklus ir griežtas. „Kad pats dalyvavau Lietuvos chemikų olimpiadose, buvau laureatu ir prizininku, nugalėtoju, o dabar dirbu Chemijos instituto laboratorijos vadovu ir dėstau Vilniaus universitete chemiją, galiu dėkoti ir nuoširdžiai esu dėkingas mokytojai G. Banevičienei, man rūpestingai dėsčiusiai chemiją, taip pat abiem tėvams — irgi chemikams", — sako E. Norkus.

— Kaip, kas ir kieno lėšomis buvo organizuota chemikų olimpiada Lietuvoje?

— Chemikų olimpiados rengiamos nuolat. Didžiumą lėšų skiria mokslo ir švietimo ministerija, tačiau be rėmėjų apsieiti neįmanoma. Be tokios pagalbos negalėtume olimpiados dalyvių nei kaip reikiant pamaitinti, nei jokių prizų skirti. Paprastai olimpiados sąmata siekia apie 6-7,000 litų. O kur dar kelionė, kaštuojanti 21,000 litų, draudimas ir nakvynė. Tai daugiausia gavome iš rėmėjų, nes iš viso olimpiada mums kainavo apie 140,000 litų.

— Nejaugi prof. Z. Zinkevičiaus vadovaujama ministerija atrado lėšų Jus — visą šešetuką — pasiųsti į Montrealį? Juk, kiek žinome, fizikų grupė su Jumis išsirengė į Torontą?

— Apie fizikus mažai žinome. Jiems labiau pasisekė, nes jie iš anksto turėjo ryšių su Toronto lietuvių bendruomene. (Galime pridurti, kad Lietuvai atstovavo šie vidurinių mokyklų moksleiviai : R. Augulis, A. Jurkonis, M. Mikučionis, V. Pažūsis ir J. Butkutė. Vadovai — orof. Edmundas Kuokštis ir A. Šimonėlienė. XXVIII Tarptautinėje fizikų olimpiadoje Sudburyje, Ont., bronzos medalį pelnė Širvintų X kl. mokinys Vidas Pažūsis ir Kauno XII kl. moksleivis Ramūnas Augulis. Diplomą laimėjo vilnietis dvyliktokas Marius Mikučionis. Absoliutus laimėtojas — iranietis Sayed Mehdi Anvari. (Žr. plačiau „TŽ", 1997.07.29, Nr. 31-32). Atsitiktinai prieš dvi savaites susitikęs Lietuvoje kun. E. Putrimą, prašiau pagalbos, kad padėtų susisiekti su Kanados, ypač Montrealio lietuviais. Nesulaukęs jokios žinios iš šio miesto ir iš kunigo, buvau priverstas paskutinėmis valandomis sunkiai pakeisti vėlesnei datai bilietą ir išskristi tiesiog į olimpiados atidarymą, nes būgštavome, kad dvi dienas neturėsime kur dėtis ir kaip išgyventi...

— Ką Jūs žinote apie kitų kraštų, iš kurių moksleiviai atvyksta į šią olimpiadą chemijos dėstymo lygį, moksleivių pajėgumą, sudėtį ir t.t.?

— Viena yra pats mokyklose mokymo lygis, o kas kita — olimpiados rezultatai. Geriausiai olimpiadoje pasirodė turkai, iraniečiai, bet nei jų mokslas, nei mokymas mokyklose nėra kažkoks ypatingas ir išskirtinis. Tas pat pasakytina ir apie Lietuvą, nes čia chemijos dėstymas ne toks jau aukštas. Olimpiadų vaisius paprastai lemia vaikų gabumai ir pats olimpiados organizavimas. Pats aukščiausias chemijos dėstymo lygis yra Singapūre, Vengrijoje, Vokietijoje. Iš visų valstybių komandas sudarė po 4 dalyvius, tik Kubai šiemet buvo atstovaujama vieno moksleivio.

— Ar buvo galima tikėtis, kad lietuviai moksleiviai gali laimėti kokią geresnę vietą ar premiją?

— Mūsų komandos narys Aurimas Stulpinas iš Vilniaus laimėjo bronzos, o Pranas Japertas iš Klaipėdos — aukso medalį. Tai jau antras aukso medalis Lietuvos chemikų olimpiados istorijoje. Išties tai gražus laimikis. Žinoma, nerealu, kad visi keturi lietuviai būtų apdovanoti auksu. Tokie laimėjimai dažniausiai būdingi turinčioms ne tris keturis, bet po keliasdešimt milijonų gyventojų šalims.

— Iš kur judu — abu vadovai — esate? Ką dirbote anksčiau ir dabar veikiate?

Dr. Rimantas Vaitkus — kilęs iš Plungės. Jaunystėje irgi esu dalyvavęs olimpiadose. Prieš dirbdamas un-te, buvau Biotechnologijos instituto „Fermentas" mokslinis bendradarbis. Dabar dirbu pedagoginiame un-te. Išleidęs vadovėlių, dirbu mokslo tiriamąjį darbą. Esu Lietuvos moksleivių chemijos olimpiadų vertinimo komisijos pirmininkas, chemijos ekspertų komisijos narys švietimo ministerijoje, turiu kitų visuomeninių pareigų.

Doc. Eugenijus Norkus: — Esu vilnietis. Baigęs sostinės 16-ąją (dabar Užupio) vid. m-lą. Pats dalyvavau Lietuvos chemikų olimpiadose, buvau laureatu, prizininku ir nugalėtoju. Baigęs Vilniaus unto chemijos fak., dirbu Chemijos instituto laboratorijos vadovu ir turiu pusę docento etato Chemijos fakultete.

Redakcijos ir asmeniškai savo vardu dėkoju už atsakymus. Sėkmės ir toliau garsinti lietuvių chemikų vardą tarptautiniuose chemikų renginiuose. Prašytume ateityje visus, kurie ketina aplankyti svetur gyvenančius lietuvius, kad būtinai iš anksto praneštumėte apie savo viešnagę ir bet kokius savo kelionės maršruto ar išvykimo datų pakeitimus, nes kitaip labai trupa pasitikėjimas atvykstančiais, kai neapdairiai piktnaudžiaujama savo tautiečių svetingumu, nes montrealiečiai lietuviai šįkart tikrai buvo apvilti ir skaudžiai pamokyti nutrūkusios informacijos grandinės, kurią taip nesunku atstatyti. Juk kiekviename „Pasaulio lietuvio" numerio priešpaskutiniame puslapyje yra spausdinami viso pasaulio lietuvių bendruomenių pirmininkų vardai, pavardės, adresai ir kitą reikalingą informaciją lengvai teikia užsienio lietuvių atstovas, dirbąs Seime. O apie lietuvių parapijose dirbančius kunigus nesunku surasti „Katalikų kalendoriuje žinyne". Kas nori šunį mušti, nesunkiai suranda ir lazdą. Tenegriauna daugiau normalų lietuvių bendravimą panašūs įvykiai.

Su chemikų vadovais kalbėjosi

Kun. K. J. Ambrasas, SJ

CLASSIFIED GUIDE

MISCELLANEOUS

TAISOME
SKALBIMO IR DŽIOVINIMO MAŠINAS, ŠALDYTUVUS, ŠILDYMO SISTEMAS, VIRYKLAS, ORO VĖSINTUVUS.
H. Deckys
Tel. 773-585-6624

Išnuomojamas didelis, švarus mieg. kamb. su virtuve 52 St. ir California Ave. apylinkėje.
Tel. 773-776-1041

Reikalingos moterys namų valymui. Viena moteris valo po vieną namą. Savaitinė alga $375. Kambarys gyventi bus parūpintas.
Tel. 608-244-9393 arba 608-444-5126. Susikalbėti galima lenkiškai, rusiškai arba angliškai.

Ieškau „Landscaping Maintenance" bendrovės savininkas, laisko darbininko, kuris gautų veltui gyventi vietą už namų priežiūros ir mažus remontų darbus. (ne daugiau kaip 5 val. į savaitę) Mokestis už „landscaping" $5. Gali dirbti 12 val. į dieną.
Kreiptis: tel. 202-244-2373

For rent or sale:
spacious, renovated appartment (furnished, w/all appliances).
Exclusive building in the center of Vilnius, Lithuania.
Leave message: 312-243-2397

REAL ESTATE

GREIT PARDUODA
RE/MAX REALTORS
(773) 586-5959
(708) 425-7161
RIMAS L. STANKUS
• Greitas ir sąžiningas patarnavimas
• Nuosavybių įkainavimas veltui
• Perkame ir parduodame namus
• Pensininkams nuolaida

MISCELLANEOUS

ELEKTROS ĮVEDIMAI—PATAISYMAI
Turiu Chicagos miesto leidimą. Dirbu užmiesty. Dirbu greitai, garantuotai ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

AUTOMOBILIO, NAMŲ, SVEIKATOS, IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Aukso S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3206 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(773) 581-8654

Hickory Hills, IL išnuomojamos patalpos krautuvėms ir profesionalų raštinėms. Žemos kainos.
Kreiptis: K. Vėlius,
Tel. 630-627-4556

Lithuanian Mercy Lift pokylis

„Vilties vėjai"

Spalio 4 d., 6:00 v. vakare
„Spirit of Chicago"
Bilietai $150; studentams $100
Prašome dalyvauti
Rezervacijos 708-442-8297

ŠITA VIETA BUVO SKIRTA TIK JŪSŲ SKELBIMUI

TRANSPAK

Siuntiniai į Lietuvą laivu arba oru.
Siunčiame baldus ir komercines siuntas.
Knygos į Lietuvą, ¢.59 sv., minimumas $25.00.
Pinigai pervedami doleriais - nuo išsiuntimo dienos į gavėjo rankas per 2 - 5 dienas.
50 sv. maisto produktų $98.- Šventinis $39.-
Įstaiga Floridoje: vedėja Vida Meiluvienė
Tel.: d. (813)360-9881, n. (813) 360-1364.
TRANSPAK, 4545 West 63rd St., Chicago, IL 60629
Telefonas: (773) 838-1050
Atstovybė Lietuvoje: Vilnius, 26-24-27, 26-28-27

DRAUGO KONCERTAI JAV-ose

„KUR GIRIA ŽALIUOJA"

Koncertai vyks šiose vietovėse:

Lemont, IL, PLC, Lietuvių Dailės muziejuje • Spalio 4 d.
Chicago, IL , Jaunimo centre • Spalio 5 d.
Los Angeles, CA • Spalio 12 d.
Cleveland, OH • Spalio 18 d.
Detroit, MI • Spalio 19 d.
St. Petersburg, FI • Lapkričio 5 d.

Aušra Ciobnaitė
Sopranas

Vaidas Vyšniauskas
Tenoras

Eugenija Kuprytė
Akompaniatorė

Laiškai ir nuomonės

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS VADOVAI IR ASMENIŠKUMAS

Šią temą iššaukė PLB atstovo Lietuvoje Juozo Gailos pareiškimas „Draugo" Nr. 173 rugsėjo 6 d. „Apmąstymai iš Turniškių" straipsnyje. Juozą Gailą, kaip bendruomenininką, pažįstu nuo to laiko, kai mane, abiems kandidatuojant į JAV LB Krašto valdybos pirmininkus, jis nugalėjo poros balsų persvara. Nuo to laiko artimai jo darbus JAV LB stebėjau ir dabar tebestebiu. Ne vieną kartą siūliau jam savo talką, kadangi jis apsiėmė ir trejus metus vežė sunkų JAV LB vežimą. Dar ir dabar su juo pasikeičiame Kalėdų ir Naujų metų sveikinimais. Taigi asmeninių nesutarimų tarp mūsų nėra. Tikiuosi, kad ir ateityje bus taika.

Pradedu su tokia įžanga, kadangi nepritariu Juozo Gailos kai kuriems pasisakymams. Jis tame straipsnyje rašo: „Bet štai minėtame aprašyme 'Drauge' (1997.08.14 d. V.K.) jau konkretūs kaltinimai apie mano pareiškimus spaudoje ir raginimas, kad visuomenė „turėtų atkreipti dėmesį į jo (t.y. Gailos J.G.) daromus kai kuriuos pareiškimus apie JAV lietuvius, ne vien tik mūsų, bet ir Lietuvos spaudoje". Patikrinęs Liūdos Rugienienės straipsnį, tikrai tą pasakymą radau.

Dabar pažiūrėkime, ar Liūda Rugienienė turėjo pagrindą taip rašyti. Gerai atsimenu, pasikalbėjime su kitu korespondentu ir jam paklausus, ar Lietuvių Bendruomenė daug prisidėjo prie Lietuvos išlaisvinimo, Juozas Gaila atsakė, kad turbūt ne per daugiausia, jei Amerika pripažino Lietuvos nepriklausomybę viena iš paskutiniųjų. Pagal Juozą Gailą išeitų, kad Lietuvių Bendruomenė turėjo turėti galią diktuoti JAV.

Ar J. Gaila suskaitė, kiek buvo ruošta demonstracijų, kiek laiškų ir telegramų parašyta, kiek kartų aplankyti Baltieji rūmai, JAV vyriausybė, Kongresas, Senatas, gubernatoriai, miestų merai ir kiti? Ar tos pastangos buvo be tikslo vien tik dėl to, kad Amerika mus pripažino vėliausiai? Sakiau ir sakysiu, kad lietuviai Lietuvoje atkovojo nepriklausomybę, tačiau mes jiems daug padėjome, kada jų lūpos buvo užčiauptos, o mes šaukėme už juos. Būkime objektyvūs ir patys, stovėdami jos priešakyje, užstokime ją ir nekaltinkime lietuvių.

Žiauriai skamba Juozo Gailos straipsnio pabaiga, tvirtinant: „tačiau, kai jau visuomenė kviečiama į pagalbą, tai aišku, kad tokia veikla užsiiminėjas asmuo yra pasiekęs nesveikatos desperacijos laipsnį ir reikalingas pagalbos". Argi mes, bendruomenininkai, pradėsime vienas kitą siųsti į psichiatrines ligonines? Juk Liūda Rugienienė daug dirbo ir dirba Lietuvių Bendruomenei. Ji daug metų buvo JAV LB Detroito apylinkės valdyboje, sėkmingai vadovauja Michigan apygardai, yra JAV LB Tarybos narė ir jau treji metai darbuojasi JAV LB ir Lietuvos Respublikos Seimo komisijoje. Vien tik į komisijos posėdžius ji penkis kartus vyko į Lietuvą. O juk niekas neapmoka kelionės išlaidų JAV LB Tarybos nariams. Taigi už savo darbus ji verta pagarbos, o ne pasmerkimo.

Drįstu tvirtinti, kad tiek bendruomenininkai, tiek ir kiti vadovaujantieji asmenys, gali kritikuoti vienas kito darbus, taisyti klaidas, bet tik neiti į asmeniškumus. Aš pats ant savo kailio patyriau didžiausią skausmą, kada net vieno laikraščio redaktorius ilgiausiais savo straipsniais iškoneveikė mane. Žadėjau bent to laikraščio prenumeratą nutraukti, bet, gavęs to laikraščio leidėjo kunigo vienuolio laišką, supratau, kad tai redaktoriaus klaida, kad tai asmeninis reikalas, dar ir šiandien tą laikraštį tebeskaitau, nors jau kitas redaktorius redaguoja. Mano nusistatymas gan aiškus: nesvarbu, kieno nosis kreiva, ar veidas negražus, nesvarbu, ar jis šlubas, ar žvairas, tačiau labai svarbu, ką jis gerai ar blogai padaro. Man kiekvienas bendruomenininkas, ypač vadovaujantis, yra žavingas savo atliktais darbais.

Taipgi savo pranešime IX PLB Seimui Juozas Gaila sakė: „Yra apmaudu. Ir aš, ateidamas į bendruomenę, niekad netikėjau, kad ateis diena, kai mano krašto bendruomenei vadovaus žmonės, kurie neskaito lietuviškų laikraščių, neprenumeravo jų, kurių vaikai nebuvo mokomi lietuviškai..."

Ir aš sutinku su Vinco Kudirkos pasakymu: „Siek tai, ko vyzdys nepasiekia, laužk tai ko protas nepajėgia!" Visi mes mylime idealistus ir jais didžiuojamės. Ir aš norėčiau, kad visi lietuvių vaikai kalbėtų ir rašytų lietuviškai, kad mūsų lietuviška spauda klestėtų, kad lietuvių jaunoji karta kurtų tik lietuviškas šeimas, kad lietuviškos parapijos augtų ir klestėtų. Bet taipgi gerai matau, kad gyvenimas daro savo ir nei vieno neišlaikiusio šio egzamino nenoriu ir neturiu teisės smerkti. Aš žinau, kad pats nesu tobulas, padarau daug klaidų. Žinau, kad klysti yra žmogiška. Nežinau, kiek yra tokių lietuvių bendruomenės vadovaujančių žmonių, kurie Juozui Gailai kelia apmaudą, bet taipgi labai gerai žinau, kaip sunku šiandien rasti žmones, kurie sutinka būti renkami į vadovaujančias pozicijas. Galų gale, jie į tas pareigas ateina demokratiškai išrinkti. Todėl dabar žiūrėkime ir kritikuokime tik tai, kaip jie atlieka savo pareigas. Ateikime jiems su gerais patarimais. Nemeskime akmens nei į vieną dirbantį, pasiaukojantį asmenį. Geriau žadinkime snaudalius. Net ir Jonas Pajaujis, Švedijos atstovas, tame pačiame IX PLB Seime pasakė: „Kalbant apie lietuvybės išlaikymą, čia mano šalutinė mintis, pirmiausia reikia žiūrėti ne į vaiko kalbą, bet į patį vaiką, juk ir Milašius lietuviškai nekalbėjo ir tapo lietuviu, o jo giminaičiai, kurie kalbėjo lietuviškai, apsisprendė būti lenkais ir iškeliavo į Lenkiją. Todėl, kalbėdamiesi su tais lietuviais, kurie nekalba lietuviškai, būkim atsargūs ir jų neįžeiskime". Jo kalbai plojimais pritarė seimas.

Lietuvių Bendruomenės krikšto tėvas prelatas Mykolas Krupavičius (tėvu laikau Stasį Barzduką, kuris Lietuvių Bendruomenę užaugino), su kuriuo daug susirašinėjau, yra pasakęs, kad partijų žmonės, ateidami į Lietuvių Bendruomenę, turi savo kaliošus palikti už durų. Iš savo patirties aš nuoširdžiai patarčiau, kad, visi dirbantieji vadovaujančiuose Lietuvių Bendruomenės postuose, kitų asmeniškai nekritikuotų.

Vytautas Kutkus
Dearbor Heights, MI

Nuolatinė „Draugo" bendradarbė Liūda Rugienienė su Lietuvos Respublikos Seimo pirm. Vytautu Landsbergiu šią vasarą Vilniuje.

AR RUOŠIAMASI NAUJAI UNIJAI?

Atkūrus Lietuvos nepriklausomybę 1990 m. kovo 11 d., valdžia suskato ieškoti paramos didžiųjų valstybių tarpe. Prasidėjo visokio laipsnio valdininkų išvykos: prezidento, vyriausybės narių, Seimo narių ir įvairių komisijų. Visi važiavo susitikti su galingų valstybių vadovais, painformuoti apie Lietuvos padėtį, gauti pripažinimą ir, žinoma, paramos dovanomis ar pažadais. Nesitenkino turimais savo atstovais — įgaliotais ministrais, ambasadoriais, bet norėjo asmeniškai susitikti su įtakingais pareigūnais. Dažniausiai važiavo ir važiuoja ne vieni, bet lydimi būrio patarėjų ir ekspertų. Tokios kelionės yra labai išlaidingos, bet ne visad reikalingos ir pateisina tikslą.

Paskolas gauti iki šiol nebuvo sunku, nes turtingos valstybės per bankus ar spec. fondus nesunkiai dalina už aukštas palūkanas, o mūsų valdžia ne visada tikslingai jas panaudoja. Lietuvos skolos pasiekė milijardines dolerių sumas. O vienok grąžinti kada nors reikės.

Iki šiol spauda per mažai rašė, o prokuratūra kaltininkų neieškojo, dažnai net juos dengė, užkišdama bylas į stalčių dugną. Vis dėlto ateis laikas, kad turės atsakyti ne tik paskolų švaistytojai, bet ir jų dengėjai. Bet čia jau kita tema.

Prezidentas, vyriausybė ir Seimas labai džiaugiasi užmegztais ryšiais su Lietuvos istoriniu priešu Lenkija. Ryšius užmegzti ir tinkamą klimatą sudaryti su artimiausiu kaimynu reikalinga, kai visa Europa jungiasi, tik kad tie ryšiai nenueitų per toli ir nepasikartotų Lietuvos kunigaikščio Jogailos 1385 m. pasirašytas Kriavo aktas, nuvedęs Lietuvą į Liublino uniją 1569 m.

Čia prisimename ir 1920 m. spalio 7 d. pasirašytą Suvalkuose sutartį, kurią po trijų dienų Lenkija sulaužė ir Seinai su plačiomis lietuvių apgyventomis apylinkėmis buvo prijungti prie Lenkijos. Dar ir šiandien, po tokios ilgos okupacijos, 118 kaimų tebekalba lietuviškai, o Punskas turi ir rinktus lietuvius pareigūnus. Ar nebūtų laikas vadinamąjį Suvalkų trikampį grąžinti Lietuvai?

Dabartiniai Lietuvos ir Lenkijos prezidentai — Algirdas Brazauskas ir Aleksander Kwasniewski, abu buvę komunistai, lengviau gali rasti bendrą kalbą ir grąžinti lietuviškas žemes Lietuvai. Vyriausybių bandymas susitarti ir vienas kitą remti kelyje į Europos Sąjungą bei NATO, nepašalinus žmonių priešiškumo, neduos norimų vaisių. Ir Prancūzija su Vokietija turėjo problemų dėl pasienio žemių, bet susitarė ir liko draugiškos valstybės. Ar Lenkijai nederėtų pasekti anų pavyzdžiu ir likviduoti praeityje padarytas skriaudas Lietuvai?

Lietuvos vyriausybė privalo budėti ir ginti savo krašto interesus, o artimiausia kaimynė ir istorinė bendražygė Lenkija turėtų pašalinti kliūtis ir grąžinti bent Seinų lietuvišką trikampį, kad lietuvių tautą pajustų Lenkijos gerus norus.

Antanas Juodvalkis
Burbank, IL

KODĖL VIENAŠALIŠKI UŽPUOLIAI

Vartant Lietuvoje išeinančią spaudą, pastebimas nuolatinis Vytauto Landsbergio puolimas. Jam yra primetami įvairūs kaltinimai. Neteko pastebėti, kad šitoji spauda darytų užpuolimus A. Brazauskui, A. Paulauskui ir Valdui Adamkui. Išeitų, kad šie vyrai yra be nuodėmių. Tik vienas Vyt. Landsbergis yra pilnas blogybių.

Yra sakoma, kad: tas neklysta, kuris nieko nedirba. Išskyrus kritiką — lengva matyti kito akyje krislą.

Vadinasi, aukščiau paminėti spaudai, jos leidėjams bei šios spaudos rėmėjams, Vyt. Landsbergis yra pavojingas varžovas, artėjant prezidentiniams rinkimams.

Lietuviai, kur jie bebūtų, turėtų įsisąmoninti, kad turi balsuoti tik už Vytautą Landsbergį, nes tik jis, rizikuodamas savo gyvybę ar išvežimą į Sibirą, grąžino Lietuvai nepriklausomybę.

Nors Lietuvos spauda dergia Vyt. Landsbergio asmenybę, bet pasaulio vyriausybės sluoksniuose jis yra didvyris, drįsęs pasipriešinti Rusijos diktatūrinei ir okupacinei valdžiai.

Antanas Paužuolis
Chicago, IL

1997
Lithuanian Fair
Lietuvių Dienos
OCTOBER 4TH
Saturday 11 AM- 6 PM
OCTOBER 5TH
Sunday 11:30 AM- 4:30 PM

- Lithuanian Arts & Crafts
- Folk Dancing & Singing
- Traditional Food & Drink
- "Linksmasis Subatvakaris" "Weekend Dance" Sat. 8 PM
- Lottery - Grand Prize $1,000

St. Casimir's Church Grounds
2718 St. George Street
Los Angeles, CA 90027

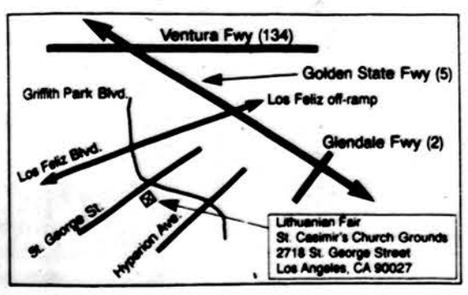

PARKING AT MARSHALL H.S.

SPONSORED BY THE LITHUANIAN-AMERICAN COMMUNITY

Made possible in part by a grant from the City of Los Angeles Cultural Affairs Department

AŠTUONERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A.†A.
PETRAS BURKAUSKAS

Minint mūsų mylimo Vyro, Tėvo ir Senelio, kurio netekome 1989 spalio mėn. 4 d., mirties sukaktį, šv. Mišios už velionį bus aukojamos š.m. spalio 4 d., 5 val.p.p. Švč. M. Marijos Gimimo bažnyčioje.

Prašome gimines, draugus ir pažįstamus tą dieną prisiminti velionį Petrą savo maldoje.

Nuliūdę: žmona ir sūnūs

A.†A.
Dr. MARIJAI ŽUKAITEI – Abaravičienei

iškeliavus į Amžinojo Poilsio šalį, jos dukroms – VIDUTEI, ALDONAI LELIŪGIENEI, jos šeimai, seserims – JANEI GLIAUDELIENEI, ALEKSANDRAI, jos vyrui JONUI ŠVARAMS, brolienei TEKLEI ŽUKIENEI ir visam ŠVARŲ bei ŽUKŲ jaunimui reiškiame nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdime.

Danguolė ir Petras Griganavičiai

A.†A.
GENOVAITEI JUODELIENEI

mirus, nuoširdžią užuojautą reiškiame jos vyrui BALIUI, dukrai VILIJAI, sūnui ARŪNUI, seserims – ALBINAI ŠABLNSKIENEI, IZABELEI BURKAUSKIENEI ir TEOFILEI CIPARIENEI bei broliams – KAZIMIERUI ir ZENONUI.

Antanas ir Ona Vasiai

Labai mielai širdies draugei

A.†A.
MARILEI BIRŽIŠKAITEI – ŽYMANTIENEI

mus palikus, noriu perduoti savo šeimos giliausią užuojautą jos sesutei ONAI BIRŽIŠKAITEI – BARAUSKIENEI, vaikams VENTAI, DANUTEI ir VYTAUTUI bei giminėms ir artimiesiems.

Neliūdėkime! Jos ilgas, tremtimi paženklintas ir vargais nužymėtas žemiškas gyvenimas baigėsi, ir šioji dvasios aristokratė šiandien drauge su Kristumi ir Jo Motina Mergele Marija džiaugiasi amžinąja laime dangaus aukštybėse.

Vytautas Antanas Dambrava
Lietuvos Respublikos ambasadorius

A.†A.
Dr. DANGUOLEI SURANTIENEI,

ilgametei ALG sąjungos narei mirus, jos vyrą STASĮ ir gimines nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Amerikos Lietuvių gydytojų sąjunga

Dabar aš jus palieku trumpai valandėlei.
Anapus laiko upės pasimatysim vėlei.
Jonas Gutauskas

Mielai

A.†A.
Dr. DANGUOLEI SURANTIENEI

išėjus Amžinybėn, jos vyrą STASĮ nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Donatas ir Viktorija Zakarai

Šiaulių rajonas. Rugpjūčio 24 d. Meškuičių parapija šventė savo bažnyčios 100 metų jubiliejų. Iškilmingų Mišių koncelebracijai vadovavo Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis. Prie bažnyčios pasodinti 100 metų sukakčiai skirti ąžuoliukai. Meškučiai — sena Šiaulių rajono gyvenvietė, esanti netoli garsaus Kryžių kalno. (LR)

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Jauna, graži ir talentinga. Taip Kauno Muzikinio teatro solistę Aušrą Cicėnaitę apibūdina visi, kas tik bent kartą ją matė ir girdėjo. Jau šį šeštadienį, spalio 4 d., Pasaulio lietuvių centre Lemonte, o sekmadienį, spalio 5 d., Jaunimo centre Čikagoje, galėsime įsitikinti, ar tie epitetai teisingi. (Žinoma, kad taip!) Koncertą rengia „Draugas"; bilietai gaunami dienraščio administracijoje ir „Seklyčioje".

Ar norite pamatyti muzikinį veikalą „South Pacific"? Dienos išvyką į Oak Brook Drury Lane teatrą ruošia Vyresniųjų lietuvių centras spalio 23 d. Registruotis reikia „Seklyčioje" asmeniškai arba tel. 773-476-2655. Vietų skaičius yra ribotas, tad prašoma nedelsti.

Kun. Antanas Markus planuoja maldininkų kelionę į Šventąją Žemę. Apie tai buvo išspausdinta trumpa žinutė, kartu su telefonu, kur galima kreiptis dėl informacijų. Pasirodo, kad telefono numeris klaidingas, todėl skubame patikslinti. Suinteresuotieji kelione prašomi skambinti kun. A. Markui į Most Holy Redeemer parapiją, Evergreen Park, IL, tel. 708-425-5354.

X Mokslo ir kūrybos simpoziumo metu Jaunimo centre, Čiurlionio galerijoje yra ruošiama paroda „1941 metų sukilimo geneze". Paroda bus atidaryta ketvirtadienį, lapkričio 27 d. Parodos archyvine medžiaga rūpinasi ir renka istorikas Jonas Dainauskas, o jam talkina Antanas Dundzila. Jei kas turėtų šiai parodai tinkančios dokumentinės medžiagos: literatūros, fotografijų ar eksponatų, rengėjai norėtų tą medžiagą gauti ir panaudoti parodai. Medžiagą prašoma siųsti: XMK Simpoziumas, c/o J. Dainauskas, 5620 So. Claremont, Chicago, IL 60636, fax 773-434-9363. Parodos tvarkymu rūpinasi Alė ir Vytautas Namikai.

Zota Mickevičienė, Michigan City, IN, siųsdama mokestį už prenumeratą, pridėjo 200 dol. auką „Draugo" išlaidoms sumažinti. Šią auką skiria savo vyro a.a. Gedimino Mickevičiaus atminimui, kuris labai mėgo „Draugą" ir buvo jo rėmėjas. Nuoširdus ačiū!

Lietuvos Partizanų globos fondo valdyba kviečia Čikagos ir apylinkių lietuvių visuomenę atvykti į „Seklyčią" šeštadienį, spalio 4 d., 11 val. ryte, pasiklausyti pranešimo, kurį padarys plk. Algis Garsys. Jis yra Lietuvos Vyriausybės pakviestas eiti ginkluotų pajėgų generalinio inspektoriaus pareigas. Plk. Garsys yra buvęs Lietuvoje anksčiau ir gerai susipažinęs su tenykščiu gyvenimu bei kariuomenės problemomis.

A. Varskys, Chicago, IL, prie prenumeratos mokesčio pridėjo 105 dol. auką, už kurią nuoširdžiai dėkojame.

Midland Federal Savings & Loan, Chicago, IL, ne tik užsisako „Draugą", bet kartu su prenumeratos mokesčiu antsiuntė 100 dol. auką. Labai dėkojame.

Šakiečių klubas Čikagoje ruošia „Zanavykų derliaus šventę" (Oktoberfest) spalio 5 d., sekmadienį, 12 val., Vytauto Didžiojo šaulių namuose, 2417 W 43rd Str. Maloniai kviečiami ir laukiami nariai bei svečiai dalyvauti, linksmai praleisti laiką prie geros muzikos, lietuviškų užkandžių, laimėjimų. Valdyba laukia visų!

Amerikos Lietuvių tarybos (ALTo) 57-tasis suvažiavimas šaukiamas š.m. spalio 25 d. Čikagoje, Jaunimo centre (5600 S. Claremont Ave). Registracijos pradžia 8:30 val. r., o suvažiavimo atidarymas 9 val. r. Išvakarėse, penktadienį, spalio 24 d., 7 val. vak., įvyks atstovų priėmimo pobūvis Jaunimo centre, o šeštadienio vakare bus iškilminga suvažiavimo pabaigos vakarienė. Visi AKLTo tarybos nariai kviečiami atstovų priėmime, suvažiavime ir vakarienėje dalyvauti.

Jonas Žebrauskas, Chicago, IL, „Draugo" nuolatinis bendradarbis, siųsdamas prenumeratos mokestį, mus apdovanojo 105 dol. dovana. Dėkojame!

LIETUVIŲ LITERATŪROS ISTORIJA ANGLIŠKAI

Šią vasarą Lietuvoje pasirodė iliustruotas, gražiai išleistas „Lietuvių literatūros istorijos" stambus tomas (549 psl.) anglų kalba. Jame nušviečiama 450 metų lietuvių spausdinimo meninio žodžio raida nuo Martyno Mažvydo iki atgautos nepriklausomybės metais iškilusių autorių. Apibūdinami pagrindiniai lietuvių literatūros raidos etapai, ryšiai su pasaulinės literatūros srovėmis, žymieji poetai, prozininkai, dramaturgai. Atskiras skyrius skirtas lietuvių egzodo literatūrai. Pridėta plati literatūros kūrinių vertimo į užsienio kalbas (išskyrus vertimus į SSSR kalbas) bibliografija.

Knygos autoriai: Vytautas Kubilius, Algis Samulionis, Vytautas Vanagas, Albertas Zalatorius. Vertėjai: Rita Dapkutė ir Diana Bartkutė. Anglіško teksto redaktorė — Illinois universiteto Čikagoje prof. Violeta Kelertienė.

Knygą „Lithuanian Literature" platina „Vagos" leidykla, Gedimino pr. 52, Vilnius.

A.A. JADVYGOS DOČKIENĖS ANTROSIOS METINĖS

Rugsėjo 23-čią Šv. Antano bažnyčioje, Cicero, buvo šv. Mišios, aukotos už a.a. Jadvygą Dočkienę, kuri prieš 2 m. nuėjo pas Viešpatį, palikusi vyrą Kostą, seserį Stefaniją Kisielienę ir kitus gimines, artimuosius bei draugus.

Šv. Mišias aukojo kun. dr. Kęstutis Trimakas. Jose kartu pasimelsti, prisimenant a.a. Jadvygą, susirinko būrys artimųjų.

Prie a.a. Jadvygos taip mėgstamomis gėlėmis papuošto altoriaus, šventiškoje ir pakilioje nuotaikoje buvo aukojamos šv. Mišios, kurių maldose ir ypač pamoksle kun. K. Trimakas jautriai bei subtiliai iškėlė jungtį tarp a.a. Jadvygos gyvenimo ir šv. Mišių maldų bei evangelijos žodžių. Tai smigo ir paliko besimeldžiančiųjų širdyse!

Šv. Mišių skaitinius atliko dr. Jolita Narutienė, a.a. Jadvygos dukterėčia.

Šv. Mišių pabaigoje visi sugiedojo „Marija, Marija". Po to dr. P. Kisielius, Kosto Dočkaus vardu, kvietė visus vykti į „Klas" restoraną, ir labai gražioje, europietiško stiliaus medžio drožiniais išpuoštoje patalpoje, visi buvo pavaišinti skaniais pietumis.

Baigiantis pietums, Kostas Dočkus nuoširdžiai dėkojo kun. dr. K. Trimakui, kuris rado laiko aukoti šv. Mišias ir pasakyti tokį turiningą pamokslą, nors jis jau sekančią dieną išvyto į Lietuvą! Kostas dėkojo ir visiems, dalyvavusiems šv. Mišiose, prisimenant a.a. Jadvygą.

Mes meldėmės už ją, o man rodos, kad ir ji medžia už mus Viešpatį ir maloniai šypsosi, žvelgdama iš aukštybių į mus, laukdama mūsų ateinant.

Aldona Šmulkštienė

KUN. ST. ŠLEPAVIČIUS BIRUTININKIŲ SVEČIAS

Čikagos birutininkės ilgų metų veiklos bėgyje yra susikūrusios tradicijas, viena jų — pamaldos už mirusias nares. Šiemetines pamaldas aukojo ir pamokslą pasakė jaunas kunigas Stasys Šlepavičius — Tryškių parapijos klebonas, neseniai atvykęs iš Lietuvos pastoraciniam darbui į Švč. M. Marijos Gimimo lietuvių parapiją.

Po pamaldų birutininkės pakvietė kun. St. Šlepavičių ir kleboną kun. Mykolą Yakaitį priešpiečių į „Seklyčią". Ilgai nelaukus birutininkės pradėjo kunigą „atakuoti" klausimais apie dabartinį Lietuvos gyvenimą. Klausimuose jautėsi noras išgirsti kažką šviesaus, malonaus, pažangaus. Smalsumas visai pateisinamas. Juk išeivija visą okupacinį metą tik ir gyveno Lietuvos laisvės atgavimo viltimi. Lietuvos laisvės siekio susirinkimuose Čikagos vidurmiestyje, nepaisant, ar lijo, ar buvo šalta, birutininkės vienos pirmųjų ėjo su tautine vėliavėle rankose. Kunigas Stasys „ataką" atlaikė, jaunatviška nuotaika nupasakojo Lietuvos bažnyčios parapijinį gyvenimą.

Bažnyčias lanko daugiausia vyresnio amžiaus žmonės. Daugelis bažnyčių, ilgus dešimtmečius buvusios apleistos, šiuo metu remontuojamos, atnaujinamos, vyksta ir naujų bažnyčių statyba. Lietuvoje veikia trys kunigų seminarijos: Vilniuje, Kaune, Telšiuose, rengiama atidaryti buv. Vilkaviškio kunigų seminariją. Žmonės, dažniausiai senutės, jei neturi pinigų, atsimoka kiaušinukais, lašinukais. Pasakė, kad Lietuvos vyskupai, bažnyčios vyriausybė, kunigų į užsienį lengvai neišleidžia: daugeliu požiūrių daro didelę atranką. Na, ir jis pats pasisakė, kad džiaugiasi galėjęs išvykti, nes nori pamatyti pasaulio ir išmokti anglų kalbą.

Kunigas apgailestavo žmonių moralinį nuosmūkį. Pasiskundė, kad vienas kunigas jam pasiūlęs jo remontuojamai bažnyčiai parinkti aukų Amerikoje, bet, aukų gavęs, nenorėjo duoti, tik tam aukų rinkėjui pagrasinus skundu spaudoje, jis tūkstantį litų vis dėlto davęs. Tai žinoma, kad šitoks atvejis, kaip daugelis kitų moralinio nuosmūkio padarinių, yra tik giliai apgailėtinas okupanto palikimas. Tenka tik apeliuoti į Lietuvos žmones, juos kviesti pajusti moralinę, tautinę atsakomybę ir šitokią okupanto „dovaną" kuo greičiau lauk išmesti.

Jaunas kunigas pasidžiaugė ir savo gyvenimo pragiedruliu. Pasisakė, kad juos tris Kauno kunigų seminariją baigusius, šventimus priėmusius, Šv. Kazimiero kolegijos vadovybė pasikvietė į Romą pasisvečiuoti. Roma jiems padarė gilų religinį, kultūrinį įspūdį, praturtino jų kultūrinį pasaulį — pakvietė būti geresniais.

Jauniems Lietuvos kunigams ir tenka linkėti būti teigiamu, šviesiu pavyzdžiu žmonėms, ypač jaunajai kartai. Tautos aukšta moralė, tai valstybės egzistencijos laidas.

Z. Juškevičienė

A. KEZYS KVIEČIA Į FOTO PARODĄ

Energingasis fotografijos meistras Algimantas Kezys yra vienas nedaugelio žmonių, kurie nelaukia kol darbai jam pasisiūlys — dažniausiai jis pats jų ieško. Todėl taip jis ir pluša be pertraukos, dažnai tuo pačiu metu vykdydamas ne vieną, bet tris ar daugiau projektų.

Šiuo metu pats didžiausias jo rūpestis yra kasmetinės (jau 26-sios) lietuvių fotografijos parodos rengimas. Paroda jau čia pat, ji rengiama spalio 24-lapkričio 2 d. Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre. Gerai atsimename praėjusių metų panašią parodą (jos tema tada buvo — „Istoriniai pastatai ir paminklai"), sutraukusi net 86 fotografus ir didžioji dalis jų buvo asmenys iš Lietuvos.

Panašiai, turbūt, bus ir šiemet (šių metų tema — „Amatai"). Kaip sako pats Algimantas, fotografai Lietuvoje yra veiklūs ir jų ten labai daug. Tad nelabai sunku juos į Čikagą atkviesti. Sunkiau sekasi su Š. Amerikos kontinente gyvenančiais foto entuziastais: jie nelabai duodasi lengvai prikalbinami.

Šiai parodai eksponatus reikia siųsti iki spalio 1 d. (vėliau gauti negalės būti įrašyti parodos kataloge) pačiam A. Keziui, 4317 S. Wisconsin Ave., Stickney, IL 60402. Sudaryta komisija šiai parodai parinks tinkamiausius. Parodoje gali dalyvauti profesionalai ir mėgėjai. Kviečiami ir jaunieji fotografai (iki 18 metų) bei pradedantieji (jie bus vertinami atskirai). Nuotraukos gali būti spalvotos ar ne. Darbų dydis neribojamas, tačiau pageidaujamas parodinis formatas (didesnis). Kiekvienas dalyvis gali pateikti ne daugiau kaip šešias nuotraukas. Siunčiant nuotraukas, reikia pridėti 5 dolerius (tik JAV gyvenantiems). Lietuvoje bei kitur esantieji fotografai nuo to mokesčio atleidžiami.

Geriausias nuotraukas rinks parodos lankytojai ir laimėtojams bus teikiamos piniginės premijos. Vyresniųjų grupėje už I vietą bus duodama 150, už II — 100, už III — 50 dol. Jaunesniųjų bei pradedančiųjų grupėje premijos bus mažesnės — 75, 50 ir 25 doleriai. Jų įteikimas vyks lapkričio 8 d. Jaunimo centro kavinėje vyksiančios programos metu. Mecenatas — dr. Stasio Budrio fondas.

Dabar A. Kezys turi daug rūpesčio ir su šios parodos katalogo sudarymu bei išleidimu. Šis katalogas, kaip ir ankstesnieji, bus gana stambus: jame bus išspausdintas bent vienas kiekvieno parodos dalyvio darbas (jei bus gauta laiku — iki spalio 1 d.) Atrodo, kad ir šių metų paroda yra didelis susidomėjimas ir jau rugsėjo viduryje buvo gauta arti 50 fotografų darbai. Tikimasi jų susilaukti net daugiau negu ankstesniaisiais metais.

Šalia šios parodos, A. Kezys ruošiasi vykti į Los Angeles rengiamas Lietuvių dienas, kur išstatys savo darbus spalio 4-5 d. Paroda vyks vietinės Šv. Kazimiero lietuvių parapijos patalpose.

Praėjusią vasarą A. Kezio foto parodos buvo surengtos Vilniuje, Šiauliuose ir Latvijoje. Ten jis parodė foto ciklą „Moteris". Dabar su šiomis fotografijomis galės susipažinti ir čikagiečiai. Ši paroda bus atidaryta X Mokslo ir Kūrybos simpoziumo išvakarėse, lapkričio 26 d. vakare, Pasaulio lietuvių centre esančiame Dailės muziejuje, Lemonte. Reikia priminti, kad šios parodos nuotraukos yra išspausdintos stambioje knygoje „Moteris", išleista lietuvių ir anglų kalbomis. Tas knygas dar bus galima įsigyti minimos parodos metu.

A. Kezys lygiagrečiai dar dirba prie kelių dailės knygų paruošimo ar ieško lėšų kitų kelių išleidimui. Visus jo darbus ir planus yra sunku surašyti šiame straipsnelyje — teks apie tai atskirai pakalbėti.

Ed. Šulaitis

Plk. lt. Edmundas Čapas rugsėjo 7 d. Pasaulio lietuvių centre autografuoja savo knygą dr. Leonidui Ragui. Nuor. **Viktoro Kučo**

„Armonikos" ansamblis pakeliui į Ukmerge susitiko su jaunavedžiais, kurie turėjo „išsipirkti". Čikagos ir Lemonto lietuviams išsipirkti nereikės, pakaks tik ateiti ir pasiklausyti „Armonikos" programos spalio 12 d.
Nuotr. **Pranės Siutienes**

„Jeigu nepaskubėsite, laivas išplauks be Jūsų", sako Lithuanian Mercy Lift darbuotojai (iš kairės): Marytė Nemickienė, Algis Jurkūnas, Laima Jurkūnienė ir Zita Ewert. LML rengia šaunų pokylį „Spirit of Chicago" laive spalio 4 d., taigi jau šį šeštadienį. Pelnas skiriamas vaistams ir medikamentams pirkti džiova sergantiems Lietuvoje. Vietas rezervuoti: tel. 708-442-8297.

SKELBIMAI

x JAV LB E. ST. LOUIS APYLINKĖ, kuriai pirmininkauja VYTAUTAS GAVELIS, dr. K. JABLONSKIS, Westchester IL, ir ALDONA KAMANTIENĖ, Downers Growe IL, visi globoja po našlaitį Lietuvoje. Pratęsdami našlaičio globos mokestį kitiems metams, visi atsiuntė po **$150**. Dėkojame! **„Lietuvos Našlaičių globos" komitetas, 2711 W. 71 St., Chicago, IL 60629.** (sk.)

x „ARMONIKOS" koncertų bilietai jau gaunami „Seklyčioje", 2711 W. 71 St., Chicago ir „Lion Frame" galerijoje, 216 Main St., Lemont, arba galite užsisakyti skambinant **773-238-1536.** Koncertai įvyks **PLC Lemonte, spalio 12 d., 12 val.** ir tą pačią dieną **Jaunimo centre, Čikagoje 4:00 val.p.p.** (sk.)

x Siuntiniai, pinigai į Lietuvą per **TRANSPAK, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629. Tel. 773-838-1050.** (sk.)

x Sparčiai parduodami „Armonikos" bilietai. Atvykite į vienintelius mūsų apylinkėje ruošiamus kondcertus, **PLC Lemonte, spalio 12 d.,** po pamaldų 12 val. ir tą pačią dieną **Jaunimo centre, Čikagoje 4 val.** Bilietai parduodami „Seklyčioje", 2711 W. 71 St. ir „Lion Frame galerijoje", 216 Main St., Lemont, arba galite užsisakyti skambinant **773-238-1536.** (sk.)

ARAS ROOFING